

**Κοινοποίηση προς την Ε.Ε. του Σχεδίου Μέτρων
για την αγορά υπηρεσιών χονδρικής
ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης (αγορά υπ. αρ. 18, της
Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής) και
Διεξαγωγή Εθνικής Δημόσιας Διαβούλευσης
αναφορικά με το ως άνω Σχέδιο Μέτρων, σύμφωνα
με τα Άρθρα 6 & 7 της Οδηγίας Πλαίσιο (Οδηγία
2002/21/ΕΚ)**

Σεπτέμβριος , 2007

Μαρούσι

Πίνακας Περιεχομένων

1.Σύνοψη	5
2.Εισαγωγή	7
2.1.Στόχοι Βάσει του Νέου Κανονιστικού Πλαισίου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	7
2.2.Κανονιστικό Πλαίσιο	7
2.3.Η Διαδικασία της ΕΕΤΤ	9
2.4.Δημόσια Διαβούλευση.....	11
2.5.Διαβούλευση με την Επιτροπή της ΕΕ και τις ΕΡΑ των άλλων Κρατών Μελών	11
2.6.Δομή του Κειμένου της Διαβούλευσης	12
3.ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ.....	13
3.1.Ιστορικό	13
3.2.Πεδίο Εξέτασης.....	15
3.3.Λειτουργικά Χαρακτηριστικά της Χονδρικής Ραδιοτηλεοπτικής Μετάδοσης	16
3.4.Η Δομή της Αγοράς	16
3.4.1. Παίκτες της Ελληνικής αγοράς ευρυεκπομπής.....	17
3.4.2. Ροές πληρωμών στην Ελληνική αγορά ευρυεκπομπής.....	21
3.5.Ορισμός Σχετικής Αγοράς Προϊόντων	21
3.5.1. Εισαγωγή	21
3.5.2. Αναλογική επίγεια ραδιοφωνική μετάδοση και δορυφορική ραδιοφωνική μετάδοση 23	
3.5.3. Αναλογική επίγεια ραδιοφωνική και τηλεοπτική μετάδοση.....	26
3.5.4. Η Σχετική Γεωγραφική Αγορά για αναλογική επίγεια ραδιοφωνική μετάδοση.....	27
3.5.5. Υπηρεσίες αναλογικής επίγειας και ψηφιακής δορυφορικής τηλεοπτικής μετάδοσης 28	
3.5.6. Η σχετική γεωγραφική αγορά για τις χονδρικές υπηρεσίες αναλογικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης	39
3.5.7. Ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές υπηρεσίες δορυφορικής μετάδοσης	39
3.6.Γενικό Συμπέρασμα	40
4.ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ.....	43
4.1.Πλαίσιο	43
4.2.Μερίδια Αγοράς.....	44
4.3.Φραγμοί Εισόδου	46
4.4.Δυνητικός Ανταγωνισμός	46
4.5.Αντισταθμιστική Αγοραστική Ισχύς.....	47
4.6.Συμπέρασμα αναφορικά με την ανάλυση αγοράς	48
5.ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ.....	49

Πρόλογος

Στην παρούσα Κοινοποίηση παρουσιάζεται το Σχέδιο Μέτρων, σχετικά με τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς υπηρεσιών χονδρικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης. Ειδικότερα:

- **1^ο Κεφάλαιο – Σύνοψη:** Στο πρώτο εισαγωγικό κεφάλαιο της παρούσας Κοινοποίησης παρατίθενται τα στάδια της διαδικασίας ανάλυσης αγορών που ακολούθησε η ΕΕΤΤ καθώς επίσης και μια περίληψη του Σχεδίου Μέτρων αναφορικά με την αγορά υπηρεσιών χονδρικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης.
- **2^ο, 3^ο, 4^ο, 5^ο Κεφάλαιο – Σχέδιο Μέτρων:** Στα υπόλοιπα κεφάλαια της παρούσας Κοινοποίησης συμπεριλαμβάνεται το αναλυτικό Σχέδιο Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με την αγορά υπηρεσιών χονδρικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης. Ειδικότερα, παρατίθενται οι τελικές θέσεις της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς υπηρεσιών χονδρικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, καθώς επίσης και οι ερωτήσεις για την εθνική Δημόσια Διαβούλευση.

1. Σύνοψη

Διαδικασία Ανάλυσης Αγορών

Η ΕΕΤΤ διεξάγει εθνική δημόσια διαβούλευση αναφορικά με τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς υπηρεσιών χονδρικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, παράλληλα με την Κοινοποίηση του σχετικού Σχεδίου Μέτρων της αγοράς αυτής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τη διαβούλευση με τις άλλες Ε.Ρ.Α. των άλλων κρατών μελών, από τις 12-9-2007 έως τις 12-10-2007.

Περίληψη Σχεδίου Μέτρων της ΕΕΤΤ αναφορικά με την αγορά υπηρεσιών χονδρικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης

(I) Σχετική Αγορά Προϊόντων

Η ΕΕΤΤ εξέτασε τα λειτουργικά χαρακτηριστικά της αγοράς υπηρεσιών χονδρικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, όπως περιγράφεται στη Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της Ελληνικής Αγοράς. Οι υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης παρέχονται σήμερα (Σεπτέμβριος 2007) στην Ελλάδα μέσω επίγειων και δορυφορικών δικτύων μετάδοσης.

Οι αγορές χονδρικής μετάδοσης που έχει ορίσει η ΕΕΤΤ είναι οι εξής:

- Η χονδρική αγορά υπηρεσιών ραδιοφωνικής μετάδοσης σε αναλογικά επίγεια δίκτυα σε εθνικό επίπεδο.
- Η χονδρική αγορά υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης σε αναλογικά επίγεια δίκτυα σε εθνικό επίπεδο.
- Η χονδρική αγορά υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης σε περιφερειακά/τοπικά αναλογικά επίγεια δίκτυα.
- Η χονδρική αγορά υπηρεσιών ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης σε ψηφιακά δορυφορικά δίκτυα.

Η ΕΕΤΤ επιβεβαίωσε την ύπαρξη τεσσάρων αγορών χονδρικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης. Εξετάζοντας τα τρία κριτήρια κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν θεωρεί απαραίτητο να προβεί σε αξιολόγηση επαρκούς ανταγωνισμού στις κάτωθι αγορές:

- Για την χονδρική αγορά υπηρεσιών ραδιοφωνικής μετάδοσης σε αναλογικά επίγεια δίκτυα σε εθνικό επίπεδο,
- Για τη χονδρική αγορά υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης σε περιφερειακά/τοπικά αναλογικά επίγεια δίκτυα.
- Για τη χονδρική αγορά υπηρεσιών ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης σε ψηφιακά δορυφορικά δίκτυα.

(II) Ανάλυση Αγοράς

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης της ΕΕΤΤ σχετικά με τη χονδρική αγορά υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης σε εθνικά αναλογικά επίγεια δίκτυα αποδεικνύουν ότι δεν υπάρχουν καθοριστικά στοιχεία βάσει των οποίων, η ΕΕΤΤ θα έπρεπε να ενεργήσει προκειμένου να ορίσει κάποιον πάροχο ως έχοντα ΣΙΑ στη σχετική αγορά προϊόντων. Επομένως, η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι στη παρούσα φάση δεν είναι αναγκαίο να επιβάλει κανονιστικές υποχρεώσεις σε παρόχους σχετικά με την αγορά υπηρεσιών χονδρικής εθνικής αναλογικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης. Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θα συνεχίσει να παρακολουθεί στενά τη σχετική αγορά σε επόμενες έρευνες με σκοπό να καθορίσει εάν διαφορετικές συνθήκες της αγοράς αποδεικνύουν ότι η σχετική αγορά δεν χαρακτηρίζεται πλέον από επαρκή ανταγωνισμό.

2. Εισαγωγή

2.1. Στόχοι Βάσει του Νέου Κανονιστικού Πλαισίου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

Το Άρθρο 8 της *Οδηγίας Πλαίσιο* θέτει ως στόχους που διέπουν τη δράση της ΕΕΤΤ κατά την άσκηση των καθηκόντων της στον τομέα της παροχής δικτύων ή/ και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

- (i) την προώθηση του ανταγωνισμού
- (ii) τη συμβολή στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, και
- (iii) την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παρούσα ανάλυση συνάδει με τους στόχους αυτούς, καθώς η ΕΕΤΤ επιδιώκει να προωθήσει τον ανταγωνισμό διασφαλίζοντας το μέγιστο όφελος για τους τελικούς χρήστες σε επίπεδο τιμής, επιλογών και ποιότητας.

2.2. Κανονιστικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το νέο κανονιστικό πλαίσιο ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δικτύων,¹ η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών

¹ Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το οποίο αποτελείται από την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“η *Οδηγία Πλαίσιο*”), Ε.Ε. 2002 L 108/33, και τέσσερις άλλες Οδηγίες (συλλογικά αναφέρονται ως οι “*Ειδικές Οδηγίες*”), που είναι οι εξής: Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την Αδειοδότηση των δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“η *Οδηγία για την Αδειοδότηση*”), ΕΕ 2002 L 108/21, Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (“η *Οδηγία για την*

επικοινωνιών λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως να ορίσει σχετικές γεωγραφικές αγορές στην ελληνική επικράτεια, ακολουθώντας τη διαδικασία ορισμού αγορών που περιγράφεται στην *Οδηγία Πλαίσιο*.² Επιπλέον, η ΕΕΤΤ καλείται να διεξάγει ανάλυση των σχετικών αγορών προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσον υφίσταται ή όχι σε αυτές αποτελεσματικός ανταγωνισμός.³ Για τις περιπτώσεις εκείνες που διαπιστώνει ότι η σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική (δηλαδή υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις που διαθέτουν σημαντική ισχύ στην αγορά (ΣΙΑ)), η ΕΕΤΤ οφείλει σύμφωνα με την *Οδηγία Πλαίσιο* να καθορίσει τις επιχειρήσεις με ΣΙΑ στην αγορά αυτή και να τους επιβάλει τις κατάλληλες ρυθμιστικές υποχρεώσεις.⁴ Εναλλακτικά, όπου διαπιστώνει ότι η σχετική αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική, με βάση την *Οδηγία Πλαίσιο*, η ΕΕΤΤ δεν επιβάλλει νέες ρυθμιστικές υποχρεώσεις και εάν έχει επιβάλει τέτοιες στο παρελθόν, θα πρέπει να τις άρει και να απέχει από το να επιβάλει στις εν λόγω επιχειρήσεις νέες υποχρεώσεις.⁵

Σύμφωνα με την *Οδηγία Πλαίσιο*, η διαδικασία ανάλυσης αγοράς σύμφωνα με το Άρθρο 16 θα πρέπει να ακολουθεί χρονικά τον ορισμό της σχετικής αγοράς, ο οποίος λαμβάνει χώρα το συντομότερο δυνατό μετά την υιοθέτηση, ή τη μεταγενέστερη

Πρόσβαση”), ΕΕ 2002 L 108/7, *Οδηγία 2002/22/ΕΚ* του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“*η Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία*”), ΕΕ 2002 L 108/51, και η *Οδηγία 2002/58/ΕΚ* του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“*η Οδηγία για την Ιδιωτική Ζωή και τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες*”), ΕΕ 2002 L 201/37. Τέσσερις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών,¹ τέθηκαν σε ισχύ στις 24 Απριλίου του 2002. Το τελευταίο τμήμα του Ευρωπαϊκού Κανονιστικού πακέτου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, η *Οδηγία για την Προστασία της Ιδιωτικής Ζωής στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες*, ετέθη σε ισχύ την 31η Ιουλίου 2002

² *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 15.

³ *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 16.

⁴ *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 16 (4).

⁵ *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 16 (3).

αναθεώρηση της Σύστασης της Ε.Ε. για τις Σχετικές Αγορές.⁶ Κατά τον ορισμό των σχετικών αγορών και τη διεξαγωγή της ανάλυσης του ανταγωνισμού σε αυτές, η ΕΕΤΤ καλείται να λάβει υπόψη στο μέγιστο δυνατό βαθμό τη Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές και τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.⁷

2.3. Η Διαδικασία της ΕΕΤΤ

Για τις ανάγκες της διαδικασίας ορισμού και ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ χρησιμοποίησε στοιχεία από εξωτερικές πηγές, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων χρηστών και παρόχων δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και υπηρεσιών ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης.

Η ΕΕΤΤ πραγματοποιεί τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς σύμφωνα με το Νόμο 3431/2006 ‘Περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Άλλες Διατάξεις’ [ΦΕΚ 13 /03.02.2006] και το Νόμο 3592/2007 ‘Συγκέντρωση και Αδειοδότηση Επιχειρήσεων Μέσων Ενημέρωσης και Άλλες Διατάξεις’ [ΦΕΚ 161/Α/19.07.2007].

Ο Νόμος 3431/2006 αποτελεί το νέο Ελληνικό Νόμο για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες⁸ ο οποίος μεταφέρει στην Ελληνική νομοθεσία τη δέσμη Οδηγιών της ΕΕ του 2002 (Οδηγίες 2002/19/ΕΚ, 2002/20/ΕΚ, 2002/21/ΕΚ, 2002/22/ΕΚ και 2002/77/ΕΚ) και ο οποίος παρέχει στην ΕΕΤΤ τη γενική αρμοδιότητα σχετικά με την ανάλυση αγορών προϊόντων / υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σύμφωνα με τις διατάξεις του (συμπεριλαμβανομένου του ορισμού των σχετικών αγορών προϊόντων / υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της ανάλυσης της αποτελεσματικότητας του ανταγωνισμού,

⁶ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 15.

⁷ Κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ΕΕ 2002 C 165/3, (“Κατευθυντήριες Γραμμές”).

⁸ Για τη διεξαγωγή του ορισμού και της ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ έχει συλλέξει επίσης στοιχεία δυνάμει του προϊσχύοντος Νόμου Τηλεπικοινωνιών (Νόμος 2867/2000 ‘Οργάνωση και Λειτουργία των Τηλεπικοινωνιών και Λοιπές Διατάξεις’ [ΦΕΚ273/19.12.2000, Τεύχος Α]), (άρθρα, 3 παρ. 14, 15 και 19).

καθώς και τον Ορισμό των Παρόχων με ΣΙΑ και την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων σε μια ορισμένη σχετική αγορά).

Ο Νόμος 3592/2007 ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 19^η Ιουλίου 2007 συμπλήρωσε και τροποποίησε, μεταξύ άλλων, το Ν. 3431/2006 παρέχοντας στην ΕΕΤΤ και την αρμοδιότητα για την ανάλυση και την τυχόν επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων στην αγορά υπηρεσιών μετάδοσης ραδιοηλεκτρονικών εκπομπών και δικτύων διανομής ραδιοηλεκτρονικού περιεχομένου σε τελικούς χρήστες σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3431/2006 (βλέπε Άρθρο 16 του Ν. 3592/2007 ‘Συγκέντρωση και Αδειοδότηση Επιχειρήσεων Μέσων Ενημέρωσης και Άλλες Διατάξεις’ [ΦΕΚ 161/Α/19.07.2007] Παράρτημα ΧΙΙ παρ. 7(β)).

Το Άρθρο 12 παρ.1 (ι) και (ιβ) του Ν.3431/2006 παρέχει στην ΕΕΤΤ την αρμοδιότητα να διενεργεί δημόσιες διαβουλεύσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας, σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο, με άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ και την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας Πλαίσιο.

Το Άρθρο 12 παρ.1 (ιστ) του Ν.3431/2006 σε συνδυασμό με το άρθρο 64 παρ.1 αυτού, παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων, τόσο για τους σκοπούς ex ante ρύθμισης του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όσο και για ex post έρευνα και εφαρμογή. Ειδικότερα, το άρθρο 64 παρ.1 του ως άνω νόμου επιβάλλει σε όλες τις επιχειρήσεις που παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπό καθεστώς Γενικής Άδειας να παρέχουν όλες τις πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που απαιτούνται προκειμένου η ΕΕΤΤ να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις ή τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τη νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένων (άρθρο 64 παρ.1, εδ.(στ)) όλων των πληροφοριών που απαιτούνται για την ανάλυση αγοράς και τον προσδιορισμό των επιχειρήσεων με ΣΙΑ. Σύμφωνα με το άρθρο 64 παρ.4 του Νόμου, οι επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει να παρέχουν τις αιτούμενες πληροφορίες άμεσα κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και το βαθμό λεπτομέρειας που καθορίζει η ΕΕΤΤ και εφόσον δεν ορίζεται άλλη προθεσμία, εντός είκοσι (20) εργασίμων ημερών από το αίτημα. Ο Νόμος ορίζει ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα πέντε (5) εργασίμων ημερών για την παροχή πληροφοριών.

2.4. Δημόσια Διαβούλευση

Όλες οι παρατηρήσεις επί της Διαβούλευσης αυτής είναι ευπρόσδεκτες. Ωστόσο, θα διευκόλυνε το έργο της ΕΕΤΤ που συνίσταται στην ανάλυση των απαντήσεων, εάν οι παρατηρήσεις υποβάλλονταν με παραπομπή στον αριθμό της σχετικής ερώτησης του παρόντος εγγράφου. Η παρούσα διαβούλευση εκκινεί στις 12-9-2007 έως την 12-10-2007. Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους εγγράφως και επώνυμα στη διεύθυνση της ΕΕΤΤ (Λεωφ. Κηφισίας 60, 15125 – Μαρούσι Αθήνα) καθώς και ηλεκτρονικά (σε επεξεργάσιμη μορφή) - στη διεύθυνση market.analysis@eett.gr, μέχρι και την 12-10-2007.

Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι πολλά από τα ζητήματα που τίθενται στο παρόν έγγραφο πιθανόν να απαιτούν από κάποιους την παροχή εμπιστευτικών πληροφοριών προς υποστήριξη των παρατηρήσεών τους. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να προσδιορίζουν σαφώς το τμήμα των απαντήσεων που είναι εμπιστευτικό και, εάν είναι εφικτό, να το παρέχουν σε χωριστό παράρτημα της απάντησής τους. Η ΕΕΤΤ θα διαχειριστεί τις πληροφορίες αυτές ως αυστηρά εμπιστευτικές.

Σημειώνεται ότι οποιεσδήποτε απαντήσεις πέραν της ανωτέρω καταληκτικής ημερομηνίας ή/ και τροποποιήσεις απαντήσεων στη δημόσια διαβούλευση δεν θα γίνονται δεκτές.

2.5. Διαβούλευση με την Επιτροπή της ΕΕ και τις ΕΡΑ των άλλων Κρατών Μελών

Η ΕΕΤΤ πραγματοποιεί τη διαβούλευση με την Επιτροπή της ΕΕ και τις ΕΡΑ σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας Πλαίσιο παράλληλα με τη Δημόσια Διαβούλευση σε εθνικό επίπεδο.

2.6. Δομή του Κειμένου της Διαβούλευσης

Η Ενότητα 3 της παρούσας διαβούλευσης αρχικά ορίζει το μεθοδολογικό πλαίσιο του ορισμού των σχετικών αγορών χονδρικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης από την ΕΕΤΤ, το πεδίο της εξέτασης και παρέχει λεπτομέρειες και κρίσιμα στοιχεία των σχετικών αγορών. Στη συνέχεια παρουσιάζει τα λειτουργικά χαρακτηριστικά της χονδρικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης και τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με τον ορισμό των αγορών χονδρικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης.

Η Ενότητα 4 της παρούσας Διαβούλευσης αποτελείται από την εξέταση του επιπέδου ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές προϊόντων.

Η Ενότητα 5 του κειμένου της Διαβούλευσης παρουσιάζει τις ερωτήσεις της Διαβούλευσης της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό αγοράς και την ανάλυση αγοράς που προτείνονται στις Ενότητες 3 και 4 της παρούσας Διαβούλευσης.

3. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

3.1. Ιστορικό

Η ΕΕΤΤ καλείται, σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως να ορίσει τις σχετικές γεωγραφικές αγορές στην Ελληνική επικράτεια, ακολουθώντας τη διαδικασία ορισμού αγορών όπως αυτή τίθεται στην Οδηγία Πλαίσιο. Η υποχρέωση αυτή αφορά τόσο τις σχετικές αγορές που προσδιορίζονται στη Σύσταση όσο και τυχόν πρόσθετες σχετικές αγορές που δύναται να ορίσει η ΕΕΤΤ. Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, η ΕΕΤΤ διεξάγει τον ορισμό αγορών σύμφωνα με τις αρχές του δικαίου του ανταγωνισμού λαμβάνοντας ιδιαίτερος υπόψη τη Σύσταση, καθώς και τις Κατευθυντήριες Γραμμές⁹.

Η διαδικασία ορισμού αγορών στοχεύει στο να προσδιορίσει με συστηματικό τρόπο τις ανταγωνιστικές πιέσεις που υφίστανται οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η ανάλυση της αγοράς. Μια σχετική αγορά προϊόντων αποτελείται από το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο από την άποψη των αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους, της τιμής ή της επιδιωκόμενης χρήσης τους, αλλά και τις συνθήκες ανταγωνισμού ή/ και τη διάρθρωση της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά.¹⁰

Στα πλαίσια αυτά, η ΕΕΤΤ θα εξετάσει την υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης και προσφοράς των υπηρεσιών χονδρικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης. Η υποκαταστασιμότητα από πλευράς ζήτησης παρέχει ένα μέσο υπολογισμού του βαθμού στον

⁹ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 15.

¹⁰ Βλ., παραδείγματος χάριν, Υπόθεση *Michelin v. Commission* [1983] ECR 3461, Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό σχετικών αγορών για τους σκοπούς του Κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού (“Η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον Ορισμό Αγορών”), ΕΕ 1997 C 372/3, και τις *Κατευθυντήριες Γραμμές*.

οποίο οι πάροχοι ραδιοτηλεοπτικού περιεχομένου είναι σε θέση να υποκαταστήσουν με άλλες πλατφόρμες μετάδοσης μια πλατφόρμα μετάδοσης.

Για την αξιολόγηση της υποκαταστασιμότητας από πλευράς ζήτησης, η ΕΕΤΤ χρησιμοποίησε τις σχετικές πληροφορίες που διαθέτει σχετικά με τη λειτουργικότητα, τις τιμολογιακές μεταβολές των πιθανώς ανταγωνιστικών υπηρεσιών και σχετικές τιμολογιακές πληροφορίες. Επίσης εξέτασε εάν σημαντικά κόστη μετάβασης ή κανονιστικοί φραγμοί, όπως υποχρεώσεις μεταφοράς («must-carry obligations») εμποδίζουν τη δυνατότητα των παρόχων ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης να υποκαταστήσουν μία υπηρεσία ως ανταπόκριση σε μια μικρή, αλλά σημαντική και διαρκή αύξηση τιμών.

Η υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς υποδεικνύει εάν οι προμηθευτές εκτός αυτών που παρέχουν την υπηρεσία θα μετέβαιναν (βραχυπρόθεσμα) στην προσφορά υποκατάστατων υπηρεσιών χωρίς να αναλάβουν τα επιπρόσθετα κόστη. Όταν τα συνολικά κόστη μετάβασης είναι σχετικώς αμελητέα, η εναλλακτική υπηρεσία μπορεί να ενταχθεί στον ορισμό της σχετικής αγοράς. Το γεγονός ότι ένας φορέας μπορεί να κατέχει τα απαραίτητα στοιχεία για να παράσχει μια υπηρεσία είναι αδιάφορο, εάν απαιτείται σημαντική πρόσθετη επένδυση για να εισέλθει κερδοφόρα στην αγορά παροχής της υπηρεσίας.

Ο ορισμός της σχετικής αγοράς προσδιορίζει τους περιορισμούς στον καθορισμό τιμών από τους παρόχους, από την πλευρά της υποκατάστασης προσφοράς και ζήτησης. Για το σκοπό ορισμού της σχετικής αγοράς, η ΕΕΤΤ λαμβάνει υπόψη μια σειρά μεθοδολογιών κατά την αξιολόγηση της υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης και προσφοράς, συμπεριλαμβανομένου του τεστ SSNIP όπου είναι πρακτικά δυνατό να εφαρμοσθεί.¹¹ Με βάση το εν λόγω τεστ, μια συγκεκριμένη υπηρεσία ή ένα σύνολο υπηρεσιών συνιστά χωριστή σχετική αγορά εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος μπορούσε να επιβάλει μια μικρή αλλά ουσιώδη (έως και 10%), μη προσωρινή αύξηση τιμής πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο, χωρίς να μειωθούν οι πωλήσεις, με συνέπεια η αύξηση της τιμής να αποβεί κερδοφόρος.¹² Ο ορισμός της σχετικής αγοράς εξετάζει την πιθανή ανταγωνιστική

¹¹ Βλέπε την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον Ορισμό Αγορών και τις Κατευθυντήριες Γραμμές .

¹² Βλέπε την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον Ορισμό Αγορών και τις Κατευθυντήριες Γραμμές .

ανταπόκριση μιας ομάδας πελατών (όχι οριακών), δηλαδή όχι απαραίτητως της πλειοψηφίας των πελατών.¹³

Μια **σχετική γεωγραφική αγορά** περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι σχετικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια προϊόντων ή/και υπηρεσιών, στην οποία οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και διακριτές από γειτονικές περιοχές, όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ουσιαστικά διαφορετικές.

3.2. Πεδίο Εξέτασης

Η Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφέρει ότι, στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, υπάρχουν τουλάχιστον δύο βασικές κατηγορίες σχετικών αγορών που πρέπει να εξεταστούν: οι αγορές για υπηρεσίες ή προϊόντα που παρέχονται σε τελικούς χρήστες (λιανικές αγορές) και οι αγορές για τα στοιχεία που χρειάζονται οι πάροχοι για να παρέχουν υπηρεσίες και προϊόντα στους τελικούς χρήστες (χονδρικές αγορές). Η Επιτροπή συνιστά οι ΕΡΑ να αναλύσουν τη σχετικά αγορά «υπηρεσιών ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και δίκτυα διανομής ραδιοτηλεοπτικού περιεχομένου σε τελικούς χρήστες». Επομένως, η παρούσα έρευνα θα εξετάσει εάν, και σε ποιο βαθμό, οι διάφορες υπηρεσίες χονδρικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης που παρέχονται και λαμβάνονται σήμερα (Σεπτέμβριος 2007) στην Ελλάδα εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά (ή αγορές). Ενώ η παρούσα εξέταση καλύπτει μόνο τη χονδρική παροχή υπηρεσιών ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής, η ΕΕΤΤ επιφυλάσσεται του δικαιώματος να επανεξετάσει άλλες αγορές ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης στο μέλλον για να διεξάγει ορισμό και ανάλυση αγοράς, όταν θεωρήσει ότι είναι αναγκαίο.

¹³ Βλέπε, παραδείγματος χάρι, Υπόθεση, *Hoffman-La Roche & Co. A. G. v. Commission* [1979] ECR 461 and *Ahmed Saeed Flugreisen v. Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs* [1989] ECR 803.

3.3. Λειτουργικά Χαρακτηριστικά της Χονδρικής Ραδιοτηλεοπτικής Μετάδοσης

Η ραδιοτηλεοπτική ευρυεκπομπή στην Ελλάδα σήμερα μεταδίδεται μέσω δικτύων επίγειας και δορυφορικής μετάδοσης. Οι πάροχοι ευρυεκπομπής αναζητούν τη μετάδοση των ραδιοτηλεοπτικών καναλιών τους για να φθάσουν στους τελικούς χρήστες. Για τη λήψη επίγειας ραδιοτηλεόρασης, ο τελικός χρήστης χρειάζεται μόνο μια φορητή τηλεόραση ή ραδιόφωνο. Για την ψηφιακή δορυφορική λήψη, ο τελικός χρήστης χρειάζεται ένα δορυφορικό δίσκο και ένα δέκτη. Η συνδρομητική τηλεόραση απαιτεί πέρα από τα ανωτέρω και τη χρήση αποκωδικοποιητή. Οι ακόλουθες πλατφόρμες μετάδοσης συνιστούν τη χονδρική αγορά για υπηρεσίες μετάδοσης ευρυεκπομπής για την παροχή περιεχομένου στους τελικούς χρήστες:

- Αναλογικές επίγειες ραδιοφωνικές μεταδόσεις
- Αναλογικές επίγειες τηλεοπτικές μεταδόσεις
- Ψηφιακές δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις

Στην Ενότητα που ακολουθεί, αναλύεται το επίπεδο υποκατάστασης μεταξύ των διαφόρων τύπων υπηρεσιών μετάδοσης για να καθοριστούν οι σχετικές χονδρικές αγορές μετάδοσης ευρυεκπομπής στην Ελλάδα.

3.4. Η Δομή της Αγοράς

Ο τομέας της τηλεοπτικής ευρυεκπομπής στην Ελλάδα περιελάμβανε το 2003 3.673.000 νοικοκυριά με τηλεόραση,¹⁴ με πολύ υψηλή διείσδυση της επίγειας τηλεόρασης (98%),¹⁵ και ένα μεγάλο αριθμό ελεύθερων («free-to-air») καναλιών. Οι πάροχοι υπηρεσιών ευρυεκπομπής έχουν σημαντική εξάρτηση από τα διαφημιστικά έσοδα που αποτελούν

¹⁴ Yearbook 2004, European Audiovisual Observatory, Volume 2.

¹⁵ Andersen (2002), Outlook of the development of technologies and markets for the European Audiovisual Sector up to 2010, .

τουλάχιστον πάνω από τα μισά έσοδα και σε ορισμένες περιπτώσεις πάνω από 90%.¹⁶ Αναφορικά με την συνδρομητική τηλεόραση υπάρχουν δύο πλατφόρμες (επίγεια αναλογική και ψηφιακή δορυφορική) που ελέγχονται από τον ίδιο πάροχο πλατφόρμας διανομής με την Multichoice να είναι αδειοδοτημένος πάροχος συνδρομητικών τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων ενώ η Netmed Hellas είναι υπεύθυνη για τη λειτουργία των προγραμμάτων.

Ο τομέας της ραδιοφωνικής ευρυεκπομπής στην Ελλάδα περιλαμβάνει 6 δημόσιους ραδιοφωνικούς σταθμούς της ΕΡΑ, 40 ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς στο νομό Αττικής και 880 ιδιωτικούς περιφερειακούς ραδιοφωνικούς σταθμούς¹⁷. Παράλληλα, ορισμένοι ραδιοφωνικοί σταθμοί μεταδίδονται μαζί με τηλεοπτικά κανάλια στην πλατφόρμα συνδρομητικής τηλεόρασης NOVA. Το ποσοστό του πληθυσμού που έχει δυνατότητα λήψης των ελεύθερων ραδιοφωνικών καναλιών (“free to air”) είναι πολύ μεγαλύτερος από το ποσοστό πληθυσμού που έχει δυνατότητα λήψης των συνδρομητικών ραδιοφωνικών καναλιών μέσω της πλατφόρμας της NOVA. Στην περίπτωση των υπηρεσιών ραδιοφωνικής ευρυεκπομπής, οι ιδιωτικοί πάροχοι εξαρτώνται σε σημαντικό βαθμό από τα διαφημιστικά έσοδα.

3.4.1. Παίκτες της Ελληνικής αγοράς ευρυεκπομπής

A. Πάροχοι δικτύων μετάδοσης

A1. Πάροχοι επίγειων δικτύων μετάδοσης

Η ΕΡΤ, ο δημόσιος πάροχος ευρυεκπομπής, μεταδίδει τρία δικά της τηλεοπτικά κανάλια και αναμεταδίδει διάφορα ξένα τηλεοπτικά δορυφορικά κανάλια, καθώς και τέσσερις εθνικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς και δύο ραδιοφωνικούς σταθμούς στην Αττική.¹⁸ Η Syned, μια εταιρεία που ανήκει στον ίδιο όμιλο με τη Multichoice και τη Netmed, μεταδίδει τα τρία

¹⁶ Ποιοτικές απαντήσεις παρόχων ευρυεκπομπής.

¹⁷ Πηγή: Πεπραγμένα ΕΣΡ 2006

¹⁸ Σημειώνεται ότι τα στοιχεία προέρχονται από τις ποιοτικές απαντήσεις της ΕΡΤ.

αναλογικά συνδρομητικά τηλεοπτικά κανάλια σε συνεργασία με την ΕΡΤ. Οι Ελληνικοί τηλεοπτικοί πάροχοι ευρειακότητας με εθνική κάλυψη βασίζονται σε εσωτερικές υπηρεσίες για τη μετάδοση των προγραμμάτων τους και λειτουργούν δικά τους δίκτυα. Οι περισσότεροι τοπικοί/περιφερειακοί ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί χρησιμοποιούν εσωτερικές υπηρεσίες για τη μετάδοση των καναλιών τους.

A2. Πάροχοι δορυφορικών δικτύων μετάδοσης

Η Syned έχει μισθώσει χωρητικότητα της Eutelsat και μεταδίδει τα πακέτα προγραμμάτων των Multichoice/Netmed (η πλατφόρμα συνδρομητικής τηλεόρασης στην Ελλάδα ονομάζεται NOVA). Τα περισσότερα εθνικά επίγεια κανάλια αποτελούν τμήμα του βασικού πακέτου της δορυφορικής συνδρομητικής τηλεόρασης. Ο Hellasat ανήκει στον όμιλο ΟΤΕ και μεταδίδει το δορυφορικό κανάλι της ΕΡΤ και ορισμένα άλλα Ελληνικά κανάλια καθώς επίσης και ορισμένους Ελληνικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς επιτρέποντας σε Έλληνες της διασποράς να παρακολουθούν ελληνικά ραδιοτηλεοπτικά προγράμματα στο εξωτερικό. Ο Eutelsat εκμισθώνει χωρητικότητα αναμετάδοσης στη Syned που μεταφέρει την ψηφιακή συνδρομητική πλατφόρμα NOVA. Η SES Astra διαθέτει δορυφορική παρουσία στην Ελλάδα, αλλά επί του παρόντος δεν εκμισθώνει χωρητικότητα σε κανένα Ελληνικό πάροχο ευρειακότητας ή σε πλατφόρμα δορυφορικής τηλεόρασης στην Ελλάδα. Ορισμένοι Ελληνικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί μεταδίδονται μαζί με τηλεοπτικά κανάλια στην πλατφόρμα συνδρομητικής τηλεόρασης NOVA.

A3. Εναλλακτικές πλατφόρμες μετάδοσης

Κινητή Τηλεόραση

Αν και οι 3 πάροχοι κινητής έχουν προσφέρει εμπορικά υπηρεσίες κινητής τηλεόρασης, οι υπηρεσίες τηλεοπτικού προγράμματος δεν έχουν γίνει ιδιαίτερα δημοφιλείς μέχρι τώρα (Σεπτέμβριος 2007). Εκτιμάται ότι ένας βασικός λόγος για αυτό είναι οι υφιστάμενοι περιορισμοί των τερματικών συσκευών. Ωστόσο, με την πρόοδο των τεχνολογικών δυνατοτήτων των δικτύων κινητής τηλεφωνίας μέσω της χρήσης της τεχνολογίας 3G, αυτοί οι τεχνικοί περιορισμοί μειώνονται σημαντικά. Αν και δεν αναμένεται ότι οι υπηρεσίες αυτές θα έχουν σημαντική επίδραση στη συνολική αγορά εντός του χρονικού

πλαίσιου της παρούσας εξέτασης, η EETT θα παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις στον τομέα αυτό και θα λάβει μέτρα σε περίπτωση που το κρίνει απαραίτητο.

DTT (Digital Terrestrial Television)

Μια πιθανή πηγή ανταγωνισμού στον τομέα της επίγειας μετάδοσης είναι η ψηφιακή επίγεια τηλεόραση (DTT). Επί του παρόντος, η DTT δεν υπάρχει στην Ελλάδα, παρά μόνο υπό τη μορφή πιλοτικών προγραμμάτων. Δεν αναμένεται ότι μια τέτοια πλατφόρμα μετάδοσης θα αποτελέσει εδραιωμένο παίκτη στα χρονικά πλαίσια της παρούσας εξέτασης.

Ευρυζωνική πρόσβαση

Οι ακροατές του ραδιοφώνου μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση στο ραδιόφωνο μέσω του διαδικτύου, τόσο με σύνδεση dial-up όσο και με ευρυζωνικές συνδέσεις. Προκειμένου να λάβουν τηλεοπτικές μεταδόσεις μέσω του διαδικτύου, τα νοικοκυριά με τηλεόραση θα πρέπει να έχουν ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων. Στην Ελλάδα, η χρήση του xDSL για την παροχή υπηρεσιών ραδιοτηλεοπτικού προγράμματος δεν έχει αποδειχθεί ακόμα ότι αποτελεί επιτυχημένο επιχειρηματικό μοντέλο. Η ευρυζωνική διείσδυση παραμένει ακόμη χαμηλή και, επίσης, οι υπηρεσίες ραδιοφώνου μέσω του διαδικτύου δεν υποστηρίζουν κινητικότητα. Επομένως, οι πάροχοι ευρυεκπομπής, δεν είναι πιθανό να θεωρήσουν τις ευρυζωνικές υπηρεσίες (μέσω xDSL) ως βιώσιμο υποκατάστατο για την αναλογική επίγεια μετάδοση τουλάχιστον στα χρονικά πλαίσια της παρούσας ανάλυσης, και συνεπώς δεν θα εξεταστεί περαιτέρω σε αυτή την ανάλυση.

B. Πάροχοι υπηρεσιών ευρυεκπομπής

Η EPT είναι ο δημόσιος πάροχος ευρυεκπομπής στην Ελλάδα και προσφέρει τρία τηλεοπτικά έξι ραδιοφωνικά και πλήθος τοπικών ρ/σ σε FM και AM αλλά και τα εθνικής εμβέλειας στα μεσαία και την EPA 5 στα βραχεία. Όλα τα τηλεοπτικά κανάλια μεταδίδονται σε εθνικά δίκτυα, αν και ένα από τα τηλεοπτικά κανάλια είναι περιφερειακό κανάλι.

Υπάρχουν 8 ιδιωτικά τηλεοπτικά κανάλια εθνικής εμβέλειας (Alpha, ANT1, Mega, Alter, 902 FM, ΣΚΑΙ Star και Makedonia), δύο τηλεοπτικοί σταθμοί περιφερειακής εμβέλειας

Νομού Αττικής και ένας ιδιωτικός περιφερειακής εμβέλειας Νομού Θεσσαλονίκης¹⁹. Τα τηλεοπτικά κανάλια με το μεγαλύτερο ποσοστό τηλεθέασης κατά το διάστημα από Σεπτέμβριο 2006 ως Αύγουστο 2007 ήταν το Mega (18,8%) και ο Antenna (16,9%).²⁰

Σύμφωνα με το ΕΣΡ, υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός τοπικών/περιφερειακών τηλεοπτικών καναλιών (3 αδειοδοτημένα και 140 που έχουν υποβάλει αίτηση για άδεια). Ο αριθμός των τοπικών/περιφερειακών ραδιοφωνικών σταθμών είναι σημαντικά υψηλότερος με 40 αδειοδοτημένους σταθμούς στην Αττική και 880 τοπικούς/περιφερειακούς ραδιοφωνικούς σταθμούς νομίμως λειτουργούντες²¹. Αρκετοί τοπικοί/περιφερειακοί ραδιοφωνικοί σταθμοί αυξάνουν τη γεωγραφική τους κάλυψη καθώς προβλέπεται η δυνατότητα αναμετάδοσης των προγραμμάτων τους από άλλους ραδιοφωνικούς σταθμούς σε άλλες περιφέρειες. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την αναμετάδοση των ραδιοφωνικών σταθμών και η σημασία αυτής αναλύονται κατωτέρω.

Ο πάροχος της πλατφόρμας συνδρομητικής τηλεόρασης προσφέρει τρία συνδρομητικά κανάλια στην αναλογική επίγεια πλατφόρμα του. Ο αριθμός των συνδρομητών αναλογικής επίγειας πλατφόρμας έχει μειωθεί σταδιακά από [...] ²² το 2001 σε [...] το 2005, ενώ ο αριθμός των συνδρομητών της ψηφιακής δορυφορικής πλατφόρμας έχει αυξηθεί από [...] σε [...] κατά την ίδια περίοδο.²³

Η ψηφιακή συνδρομητική τηλεόραση ονομάζεται "NOVA", και παρέχει ένα πακέτο το οποίο περιλαμβάνει επίσης έξι από τα ιδιωτικά επίγεια κανάλια και τα τρία κανάλια της ΕΡΤ.

¹⁹ Πεπραγμένα ΕΣΡ 2006

²⁰ Μέσος όρος των μηνιαίων ποσοστών τηλεθέασης. Στοιχεία από AGB Nielsen Media Research. Πληροφορίες σχετικά με τα μερίδια τηλεθέασης καθώς και την μεθοδολογία μετρήσεων υπάρχουν στο site της AGB Nielsen Media Research (www.agbnielsen.com)

²¹ Πεπραγμένα ΕΣΡ 2006

²² Όπου στο κείμενο υπάρχει το σύμβολο [...] υποδηλώνει την ύπαρξη εμπιστευτικών στοιχείων

²³ Στοιχεία από τις ποιοτικές απαντήσεις της Multichoice και Netmed.

3.4.2. Ροές πληρωμών στην Ελληνική αγορά ευρυεκπομπής

Στην Ελληνική αγορά, υπάρχει σε μεγάλο βαθμό αυτό-παροχή (μετάδοση με ίδια μέσα) λόγω του γεγονότος ότι οι πάροχοι καναλιών ευρυεκπομπής διαθέτουν δικά τους ραδιοτηλεοπτικά δίκτυα. Επομένως, δεν υπάρχουν διαφανείς ροές πληρωμών για υπηρεσίες μετάδοσης. Εκτός από τα τρία κανάλια της πλατφόρμας συνδρομητικής τηλεόρασης, η πρόσβαση στα ραδιοτηλεοπτικά προγράμματα των επίγειων δικτύων είναι ελεύθερη. Ενώ ο δημόσιος πάροχος ευρυεκπομπής χρηματοδοτείται από διαφημίσεις και από τέλος άδειας (ανταποδοτικά τέλη), οι ιδιωτικοί πάροχοι ευρυεκπομπής εξαρτώνται κυρίως από τα διαφημιστικά έσοδα και από χορηγίες.

Οι ροές πληρωμών παρατηρούνται προς διάφορες κατευθύνσεις, όπως οι πάροχοι επίγειων και δορυφορικών δικτύων που πληρώνονται για υπηρεσίες μετάδοσης, αλλά και οι ίδιοι πάροχοι που πληρώνουν τους παρόχους ευρυεκπομπής για το περιεχόμενο.²⁴ Οι πάροχοι υπηρεσιών ευρυεκπομπής που μεταφέρονται μέσω δορυφορικών δικτύων (δηλαδή η EPT, η Multichoice και τα ιδιωτικά επίγεια κανάλια) πληρώνουν τον πάροχο δορυφορικού δικτύου άμεσα ή έμμεσα μέσω τρίτου μέρους.

3.5. Ορισμός Σχετικής Αγοράς Προϊόντων

3.5.1. Εισαγωγή

Η ΕΕΤΤ επεδίωξε να ορίσει το πεδίο της σχετικής αγοράς για χονδρική παροχή υπηρεσιών μετάδοσης ευρυεκπομπής. Κατά την αξιολόγηση αυτή, είναι σημαντικό να εξεταστούν τα ακόλουθα ζητήματα:

- Ανήκουν οι αναλογικές επίγειες υπηρεσίες ραδιοφωνικής μετάδοσης στην ίδια αγορά με τις υπηρεσίες δορυφορικής ραδιοφωνικής μετάδοσης;
- Ανήκουν οι υπηρεσίες αναλογικής επίγειας ραδιοφωνικής μετάδοσης στην ίδια σχετική αγορά με τις υπηρεσίες επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης;

²⁴ Στοιχεία από τις ποιοτικές απαντήσεις των Syned, Netmed και Mutlichoice.

- Υπάρχει χωριστή αγορά για τις υπηρεσίες τοπικής αναλογικής επίγειας ραδιοφωνικής μετάδοσης;
- Ανήκουν οι υπηρεσίες επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης στην ίδια αγορά με τις υπηρεσίες δορυφορικής τηλεοπτικής μετάδοσης;
- Υπάρχει χωριστή αγορά για υπηρεσίες τοπικής/περιφερειακής αναλογικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης;
- Υπάρχει χωριστή αγορά για υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικής δορυφορικής μετάδοσης;

3.5.2. Αναλογική επίγεια ραδιοφωνική μετάδοση και δορυφορική ραδιοφωνική μετάδοση

Υποκατάσταση από πλευράς ζήτησης

Η ΕΡΤ είναι ο μόνος πάροχος ευρυεκπομπής που παρέχει εθνικές υπηρεσίες επίγειας ραδιοφωνικής μετάδοσης και μόνο ένας πολύ μικρός αριθμός των τοπικών παρόχων ραδιοφωνικής ευρυεκπομπής μεταδίδονται ελεύθερα μέσω δορυφορικών δικτύων. Στην πλατφόρμα δορυφορικής συνδρομητικής τηλεόρασης, το συνδρομητικό τέλος δεν χρεώνεται χωριστά για τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές υπηρεσίες, ώστε οι ακροατές του ραδιοφώνου να υποχρεώνονται να εγγράφονται σε κάποιο συνδρομητικό πακέτο για να λαμβάνουν ραδιοφωνικές υπηρεσίες.

Δεδομένων των διαφορετικών τύπων σχέσεων και ροών πληρωμών στον τομέα της ευρυεκπομπής, και των πολλών παραγόντων εκτός της τιμής που επηρεάζουν την ελκυστικότητα μιας πλατφόρμας μετάδοσης, είναι δύσκολο να απομονωθεί η επίδραση μιας αύξησης της τιμής από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο ραδιοφωνικής μετάδοσης στην συμπεριφορά των παρόχων ευρυεκπομπής. Η κάτωθι ανάλυση εξετάζει τη συμπληρωματικότητα, τα χαρακτηριστικά πρόσβασης και τις τεχνικές διαφορές ανάμεσα στα αναλογικά επίγεια και τα ψηφιακά δορυφορικά δίκτυα και την επίδρασή τους στην υποκαταστασιμότητα ανάμεσα στην αναλογική και την δορυφορική ραδιοφωνική μετάδοση στην Ελλάδα.

Οι ιδιωτικοί πάροχοι ευρυεκπομπής εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα διαφημιστικά έσοδα ώστε εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος υπηρεσιών μετάδοσης αύξανε τις χρεώσεις μετάδοσης, ένας πάροχος ευρυεκπομπής θα εξέταζε την επίδραση της αύξησης σε σχέση με κάθε αλλαγή στην κάλυψη και το μερίδιο ακροατών και στα διαφημιστικά έσοδα που θα προέκυπτε από την αλλαγή πλατφόρμας.

Ο δημόσιος πάροχος ευρυεκπομπής ΕΡΤ χρηματοδοτείται εν μέρει από τέλη άδειας.²⁵ Η ΕΕΤΤ θα εξετάσει εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος υπηρεσιών μετάδοσης αύξανε τις χρεώσεις μετάδοσης, ποια θα ήταν η επίδραση της αύξησης αυτής στην ΕΡΤ σε σχέση α) με την δυνατότητα κάλυψης/ μετάδοσης από μια εναλλακτική πλατφόρμα (λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις της δημόσιας παροχής υπηρεσίας που συνοδεύουν τέτοιου είδους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς) και β) τη δυνατότητα της να αυξήσει τα τέλη για να αντισταθμίσει την αύξηση της χρέωσης μετάδοσης.

Ο προσδιορισμός της λειτουργικής κάλυψης κάθε πλατφόρμας, δηλαδή του βαθμού στον οποίο ένας τελικός χρήστης μπορεί να λαμβάνει σχετικές υπηρεσίες μέσω της πλατφόρμας, είναι ένας σημαντικός παράγοντας για έναν πάροχο ραδιοφωνικής ευρυεκπομπής προκειμένου να επιλέξει τον πάροχο μετάδοσης. Παραδείγματος χάριν, οι μεταδόσεις σε τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αναλογικές επίγειες ραδιοφωνικές πλατφόρμες μπορούν να ληφθούν από τελικούς χρήστες μέσω μόνο μιας κεραίας (η οποία συνήθως είναι ενσωματωμένη στο ραδιόφωνο). Αντίθετα, οι μεταδόσεις μέσω μίας ψηφιακής δορυφορικής πλατφόρμας απαιτούν την κατοχή ειδικού εξοπλισμού (με ή χωρίς υπό όρους πρόσβαση).

Οι αναλογικές επίγειες πλατφόρμες (τόσο οι εθνικές όσο και οι τοπικές/περιφερειακές) επιτρέπουν στους ακροατές να ακούν ενώ κινούνται και σε φορητά ραδιόφωνα. Οι μεταδόσεις μέσω δορυφόρου δεν μπορούν να ληφθούν εν γένει από ακροατές εν κινήσει. Επίσης, οι κρυπτογραφημένες δορυφορικές μεταδόσεις δεν μπορούν να ληφθούν σε φορητές συσκευές.²⁶

Όπως αναφέρεται ανωτέρω, τα έσοδα των παρόχων ευρυεκπομπής προέρχονται κυρίως από τη διαφήμιση. Επομένως, τα έσοδα των παρόχων ραδιοφωνικής ευρυεκπομπής συνδέονται άμεσα με το μερίδιο ακροατών, έναντι του κόστους μεταφοράς μέσω της πλατφόρμας μετάδοσης. Σε σύγκριση με τη διείσδυση του επίγειου ραδιοφώνου, το ποσοστό

²⁵ Ποιοτικές απαντήσεις ΕΡΤ.

²⁶ Επιχείρημα που επιβεβαιώθηκε από τις ποιοτικές απαντήσεις.

των νοικοκυριών με τηλεόραση που εγγράφονται στο πακέτο συνδρομητικής τηλεόρασης, το οποίο περιλαμβάνει ελληνικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς, είναι πολύ χαμηλό²⁷.

Οι πάροχοι ραδιοφωνικής ευρυεκπομπής που επιθυμούν να φθάσουν στο μεγαλύτερο ραδιοφωνικό ακροατήριο θα λάβουν υπόψη τους παράγοντες αυτούς όταν αποφασίζουν σχετικά με την καταλληλότερη πλατφόρμα μετάδοσης. Επομένως, το να αφήσουν ένα αναλογικό επίγειο δίκτυο μετάδοσης για ένα δορυφορικό δίκτυο δεν θα έμοιαζε να αποτελεί επιλογή για αυτούς τους παρόχους ευρυεκπομπής.

Υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν υπάρχουν πάροχοι που λειτουργούν στην Ελλάδα (οι οποίοι δεν παρέχουν επί του παρόντος υπηρεσίες μετάδοσης ραδιοφωνικού περιεχομένου) και οι οποίοι θα μπορούσαν στο άμεσο μέλλον να παρέχουν αποτελεσματική και άμεση υποκατάσταση σε επίπεδο χονδρικής.

Σε επίπεδο χονδρικής η υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς θα ήταν δυνατή από υφιστάμενα δίκτυα που χρησιμοποιούνται επί του παρόντος για την παροχή άλλων υπηρεσιών (πχ τηλεοπτικών). Από την άποψη αυτή, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι, σε αντίθεση με τα αναλογικά επίγεια δίκτυα, οι πάροχοι των υπηρεσιών δορυφορικής μετάδοσης ευρυεκπομπής μπορούν να χρησιμοποιήσουν περιορισμένη χωρητικότητα για τη μετάδοση ραδιοφωνικού περιεχομένου και μπορούν να μεταστραφούν από την παροχή χωρητικότητας που χρησιμοποιείται για τη μετάδοση τηλεοπτικού περιεχομένου στην παροχή ραδιοφωνικού περιεχομένου (υπό την επιφύλαξη συμβατικών περιορισμών σχετικά με τέτοιες ενέργειες, και υπό την επιφύλαξη της ζήτησης και της επιχειρηματικής βάσης για την επιδίωξη μιας τέτοιας μεταστροφής). Ωστόσο, όπως σημειώθηκε ανωτέρω, οι υπηρεσίες ραδιοφωνικών δορυφορικών υπηρεσιών δεν υποστηρίζουν την κινητή και φορητή λήψη. Με βάση την ανάλυση αυτή, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι το αναλογικό επίγειο ραδιόφωνο δεν είναι υποκατάστατο του δορυφορικού ραδιοφώνου σε επίπεδο λιανικής, το οποίο υποδεικνύει ότι υπάρχουν επίσης χωριστές αγορές σε επίπεδο χονδρικής.

²⁷ Το 2003 ήταν [...] και το 2005 [...] (υποθέτοντας ότι ο αριθμός των νοικοκυριών με τηλεόραση δεν έχει αλλάξει σημαντικά από το 2003).

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η παροχή υπηρεσιών χονδρικής ραδιοφωνικής ευρυεκπομπής σε αναλογικές επίγειες πλατφόρμες αφενός, και σε δορυφορικές πλατφόρμες μετάδοσης αφετέρου, δεν ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων.

3.5.3. Αναλογική επίγεια ραδιοφωνική και τηλεοπτική μετάδοση

Από την πλευρά της ζήτησης η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν οι πάροχοι ραδιοφωνικής ευρυεκπομπής που αναζητούν υπηρεσίες μετάδοσης θα μπορούσαν να μεταβούν σε αναλογικά επίγεια τηλεοπτικά δίκτυα προκειμένου να μεταδώσουν το πρόγραμμά τους μετά από μια αύξηση τιμής. Από την πλευρά της προσφοράς η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν οι πάροχοι δικτύων που λειτουργούν ένα επίγειο τηλεοπτικό δίκτυο θα μπορούσαν να προσφέρουν αναλογική επίγεια ραδιοφωνική μετάδοση ως αντίδραση σε μια αύξηση τιμών από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο.

Υποκατάσταση από πλευράς ζήτησης

Δεδομένου ότι υπάρχουν τεχνικοί φραγμοί στη μετάβαση των παρόχων ραδιοφωνικής ευρυεκπομπής από ένα σύστημα αναλογικής επίγειας ραδιοφωνικής μετάδοσης σε ένα σύστημα αναλογικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης (επιπλέον λεπτομέρειες παρουσιάζονται κατωτέρω στα πλαίσια της υποκατάστασης από πλευράς προσφοράς), το γεγονός αυτό περιορίζει το επίπεδο της υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης σε επίπεδο χονδρικής.

Υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς

Οι πάροχοι υπηρεσιών εθνικής αναλογικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης δεν μπορούν να μεταστραφούν στην παροχή εθνικής αναλογικής επίγειας ραδιοφωνικής μετάδοσης χωρίς να επιβαρυνθούν με σημαντικό κόστος μετάβασης. Οι αναλογικές επίγειες τηλεοπτικές πλατφόρμες έχουν σχεδιαστεί για τη μετάδοση σε συγκεκριμένες ζώνες συχνοτήτων και οι ζώνες αυτές διαφέρουν από αυτές που χρησιμοποιούνται για το αναλογικό ραδιόφωνο. Επομένως, θα χρειαστούν νέοι μεταδότες και συστήματα κεραιών για να

παρασχεθούν υπηρεσίες αναλογικής ραδιοφωνικής μετάδοσης. Οι υπηρεσίες αναλογικού ραδιοφώνου δεν μεταδίδονται σε ζώνες συχνοτήτων που έχουν απονεμηθεί για τηλεοπτικές υπηρεσίες, καθώς ο εξοπλισμός για αναλογική λήψη και μετάδοση έχει σχεδιαστεί για διαφορετικές ζώνες συχνοτήτων που είναι μόνο ραδιοφωνικές. Επομένως, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν υπάρχει υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς για αναλογικές επίγειες ραδιοφωνικές υπηρεσίες από τα υπάρχοντα αναλογικά επίγεια τηλεοπτικά δίκτυα.

Συμπέρασμα

Λόγω της έλλειψης υποκαταστασιμότητας από πλευράς ζήτησης και προσφοράς, οι αναλογικές επίγειες υπηρεσίες ραδιοφωνικής μετάδοσης δεν ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων με τις υπηρεσίες τηλεοπτικής μετάδοσης.

3.5.4. Η Σχετική Γεωγραφική Αγορά για αναλογική επίγεια ραδιοφωνική μετάδοση

Η αγορά εθνικής αναλογικής επίγειας ραδιοφωνικής μετάδοσης χαρακτηρίζεται από υψηλούς και ανυπέρβλητους φραγμούς εισόδου, και οι φραγμοί αυτοί έχουν παραμείνει για αρκετό χρονικό διάστημα. Αντίθετα, οι τοπικές/περιφερειακές αγορές αναλογικής ραδιοφωνικής μετάδοσης χαρακτηρίζονται από χαμηλούς φραγμούς εισόδου, όπου το 100% των επιχειρήσεων έχουν την ιδιοκτησία των δικτύων μετάδοσής τους. Φαίνεται ότι είναι σχετικά εύκολο για νεοεισερχόμενους να αυτό-παρέχουν υπηρεσίες στην αγορά αυτή. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω στην περιγραφή της δομής της αγοράς, ορισμένοι τοπικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί αυξάνουν την κάλυψη μέσω της αναμετάδοσης του καναλιού τους σε άλλες περιφέρειες. Αν και η δυνατότητα αναμετάδοσης καναλιών περιορίζεται σε 5 ώρες ημερησίως, 16 ραδιοφωνικοί σταθμοί στην Αττική και 8 ραδιοφωνικοί σταθμοί στη Θεσσαλονίκη αναμεταδίδονται σε άλλες περιφέρειες. Επτά από τους τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς επιτυγχάνουν κάλυψη άνω του 35% του πληθυσμού και πέντε τοπικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί καλύπτουν περισσότερο από 50% του πληθυσμού (τα εν λόγω στοιχεία έχουν συλλεχθεί από την ιστοσελίδα του ΕΣΡ). Συνεπώς, αν και δεν αποτελούν άμεσες εναλλακτικές στο εθνικό αναλογικό επίγειο δίκτυο ραδιοφωνικής μετάδοσης της ΕΡΤ, είναι πιθανό να επιτύχουν σημαντική κάλυψη του πληθυσμού μέσω της αναμετάδοσης από τοπικά

δίκτυα. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι τοπικές, περιφερειακές και εθνικές μεταδόσεις ανήκουν στην ίδια αγορά. Στο βαθμό που δεν υπάρχουν όρια στους χρόνους μετάδοσης, το σύνολο μπορεί να δημιουργηθεί με περιεχόμενο τοπικού προγράμματος (το οποίο, σε κάθε περίπτωση, καθιστά το πρόγραμμα πιο ελκυστικό για τους τοπικούς ακροατές).

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι υπάρχει μια ενιαία σχετική αγορά προϊόντων χονδρικής αναλογικής επίγειας ραδιοφωνικής μετάδοσης ευρυεκπομπής στην Ελλάδα.

3.5.5. Υπηρεσίες αναλογικής επίγειας και ψηφιακής δορυφορικής τηλεοπτικής μετάδοσης

Υποκατάσταση από πλευράς ζήτησης

Οι διαφορετικές μορφές χονδρικών σχέσεων και ροών πληρωμών στον τομέα των ευρυεκπομπών, και η ποικιλία των παραγόντων εκτός της τιμής που επιδρούν στην ελκυστικότητα μιας πλατφόρμας μετάδοσης, καθιστούν δύσκολο το να απομονωθεί η επίδραση μιας αύξησης της τιμής από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο στη συμπεριφορά των παρόχων ευρυεκπομπής. Είναι επίσης πιθανό, οι πάροχοι ευρυεκπομπής που αναζητούν πρόσβαση στο μεγαλύτερο δυνατό αριθμό τηλεθεατών να αντιμετωπίσουν τις πλατφόρμες ως συμπληρωματικές, ενώ παράλληλα θα επιλέξουν την/τις πλατφόρμα/ες μέσω των οποίων θα επιδιώξουν να έχουν παρουσία.

Στην Ελλάδα όλοι οι πάροχοι τηλεοπτικής ευρυεκπομπής, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου παρόχου ευρυεκπομπής, της ΕΡΤ, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα διαφημιστικά έσοδα. Εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος υπηρεσιών μετάδοσης αύξανε τις χρεώσεις μετάδοσης, οι πάροχοι ευρυεκπομπής θα εξέταζαν την επίδραση της αύξησης σε σχέση με κάθε αλλαγή στην κάλυψη και το μερίδιο τηλεθεατών και των διαφημιστικών εσόδων που θα προέκυπτε λόγω της μετάβασης σε δορυφορικές μεταδόσεις. Επίσης, θα εξέταζαν την ισορροπία ανάμεσα στην αξία που αποδίδεται στα δικαιώματά τους και στην αξία των υπηρεσιών μετάδοσης. Αυτές οι σχετικές αξίες μπορεί να καταλήγουν είτε υπέρ του παρόχου ευρυεκπομπής είτε του παρόχου μετάδοσης είτε σε μηδενικό αποτέλεσμα.

Ο πάροχος ευρυεκπομπής θα αξιολογήσει οποιαδήποτε αλλαγή στο αποτέλεσμα αυτό που προκύπτει από μια αύξηση στις χρεώσεις μετάδοσης.

Για την ΕΡΤ, που μερικώς χρηματοδοτείται από τα τέλη άδειας, εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος υπηρεσιών μετάδοσης αύξανε τις χρεώσεις μετάδοσης θα εξέταζε την επίδραση της αύξησης αυτής σε σχέση με την κάλυψη εναλλακτικής πλατφόρμας (λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις δημόσιας παροχής υπηρεσίας που συνοδεύουν τους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς για υπηρεσίες αυτού του είδους) και τη δυνατότητα αυξήσεων στα τέλη άδειας για να αντισταθμίσει την αύξηση στη χρέωση μετάδοσης.

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, ένας πάροχος ευρυεκπομπής που επιθυμεί να παρέχει περιεχόμενο σε τελικούς χρήστες στην Ελλάδα χρησιμοποιώντας υπηρεσίες μετάδοσης τηλεοπτικής ευρυεκπομπής, μπορεί να λάβει τις υπηρεσίες αυτές από παρόχους επίγειων και δορυφορικών δικτύων. Η επιλογή παρόχου βασίζεται σε μια σειρά παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- Κάλυψη και διείσδυση,
- Τεχνικά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένου του βαθμού ψηφιοποίησης
- Διαθεσιμότητα και περιορισμοί χωρητικότητας,
- Νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις/φραγμοί, και
- Διαφορές κόστους και επίδραση στα έσοδα απόκτησης μετάδοσης σε συγκεκριμένες πλατφόρμες.

Η απόφαση σχετικά με το εάν ένας συγκεκριμένος πάροχος ευρυεκπομπής θα χρησιμοποιεί μια συγκεκριμένη πλατφόρμα ή όχι μπορεί να καθορίζεται και από κανόνες υποχρεώσεων μετάδοσης («must-carry rules»). Όπου δεν συμβαίνει αυτό, οι πάροχοι ευρυεκπομπής μπορούν να αποφασίσουν εάν επιθυμούν ή όχι να χρησιμοποιούν μια πρόσθετη πλατφόρμα με βάση τον αυξανόμενο αριθμό καταναλωτών που καλύπτουν, έναντι κάθε σχετικού κόστους ή εσόδου που προέρχεται από τη χρήση της εν λόγω πλατφόρμας και/ή των αυξημένων εσόδων διαφήμισης λόγω των πρόσθετων καταναλωτών που καλύπτουν.

Κάλυψη και Διείσδυση

Τα εθνικά επίγεια και τα δορυφορικά δίκτυα παρέχουν παρόμοια κάλυψη για την παροχή περιεχομένου ευρυεκπομπής σε τελικούς χρήστες. Η Eutelsat έχει δορυφορική παρουσία με πλήρη εθνική κάλυψη. Σύμφωνα με στοιχεία που έχει συλλέξει η ΕΕΤΤ (συλλογή στοιχείων από παρόχους) η πληθυσμιακή και γεωγραφική κάλυψη των εθνικών τηλεοπτικών σταθμών παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα²⁸:

Επίγεια δίκτυα	Ποσοστό πληθυσμού	Ποσοστό γεωγραφικής περιοχής
Alpha	98	90
Alter	98	64
Antenna 1	96	94
EPT (NET)	98	90
EPT (ET1)	99	92
EPT (ET3)	80	75
Makedonia TV	75	65
Mega TV	98	-
Star channel	96	82

Ο άλλος παράγοντας που πρέπει να ληφθεί υπόψη, εκτός της κάλυψης, για να προσδιορισθεί η λειτουργική κάλυψη κάθε πλατφόρμας, είναι ο βαθμός στον οποίο ένας τελικός χρήστης μπορεί να λάβει μεταδόσεις από τη συγκεκριμένη πλατφόρμα. Για παράδειγμα, οι τελικοί χρήστες πρέπει να έχουν πρόσβαση σε μια κεραία για να λάβουν αναλογικές επίγειες ευρυεκπομπές, ή σε ειδικού τύπου κεραία (sat dish) και δέκτη (με ή χωρίς υπό όρους πρόσβαση) για να μπορούν να λάβουν ψηφιακές δορυφορικές ευρυεκπομπές.

²⁸ Σημειώνεται ότι ο Skai και ο 902 δεν περιλαμβάνονται στο ανωτέρω πίνακα διότι δεν έχουν παράσχει στοιχεία σχετικά με την κάλυψή τους

Ο αριθμός των συνδρομητών της ψηφιακής δορυφορικής συνδρομητικής τηλεόρασης έχει αυξηθεί από [...] το 2001 σε [...] το 2005. Αυτό συνοδεύτηκε από μια μείωση των συνδρομητών της αναλογικής συνδρομητικής τηλεόρασης από [...] σε [...] κατά την ίδια περίοδο. Η αύξηση των ψηφιακών συνδρομών είναι μεγαλύτερη από τη μείωση των αναλογικών συνδρομών, ώστε η ανάπτυξη της ψηφιακής συνδρομητικής τηλεόρασης να μην αποδίδεται μόνο στη μετάβαση πελατών από την αναλογική στην ψηφιακή, αλλά και από νέες συνδρομές. Ο ρυθμός απόκτησης νέων πελατών για τη συνδρομητική τηλεόραση ήταν 4% κατά τα έτη 2003 και 2004 αντίστοιχα.

Ο αριθμός των τελικών χρηστών που λαμβάνουν μόνο αναλογικές επίγειες τηλεοπτικές μεταδόσεις μειώθηκε από 94% το 2000 σε 88% το 2002. Ωστόσο, όλα τα νοικοκυριά με τηλεόραση εξακολουθούν να μπορούν να λάβουν μετάδοση αναλογικής επίγειας τηλεόρασης, ακόμη και εάν λαμβάνουν και δορυφορικές μεταδόσεις.

Ένας πάροχος ευρυεκπομπής που αναζητά πρόσβαση στο πεδίο κάλυψης των εναλλακτικών πλατφορμών, θα λάμβανε υπόψη την κάλυψη νοικοκυριών με τηλεόραση και το βαθμό διείσδυσης των εξής:

- Επίγεια αναλογική – το μοναδικό μέσο λήψης για το 88% των νοικοκυριών με τηλεόραση και διαθέσιμη (είτε ως το μοναδικό είτε ως δευτερεύον μέσο λήψης) σε 98% των νοικοκυριών με τηλεόραση,
- Ψηφιακή δορυφορική συνδρομητική τηλεόραση - διείσδυση περίπου στο 10% των νοικοκυριών με τηλεόραση, με εθνική κάλυψη.²⁹

Επομένως, ένας πάροχος ευρυεκπομπής που εξετάζει τη χρήση μίας από τις πλατφόρμες θα χάσει τη διείσδυση περίπου του 88% των νοικοκυριών με τηλεόραση εάν λάβει υπηρεσίες μετάδοσης μόνο μέσω ψηφιακής δορυφορικής πλατφόρμας και δεν μεταδίδεται μέσω επίγειας αναλογικής πλατφόρμας.

Τεχνικά ζητήματα, συμπεριλαμβανομένου του βαθμού ψηφιακοποίησης

(α) Ψηφιακοποίηση

²⁹ Ο αριθμός νοικοκυριών με άμεση λήψη μέσω δορυφόρου ήταν 419.000 στα μέσα του 2002 (11,4% των νοικοκυριών με τηλεόραση).

Οι δορυφόροι που μεταδίδουν τηλεοπτικό περιεχόμενο στην Ελλάδα είναι ψηφιακοί. Το εθνικό επίγειο δίκτυο τηλεοπτικής ευρυεκπομπής είναι αναλογικό και δεν αναμένεται να ψηφιοποιηθεί σε σημαντικό βαθμό κατά τη διάρκεια της παρούσας εξέτασης.

(β) Αμφίδρομη Λειτουργικότητα

Οι αναλογικές επίγειες πλατφόρμες δεν έχουν δυνατότητες διαδραστικότητας. Επομένως, η πλατφόρμα δεν μπορεί να υποστηρίξει την παροχή «διαδραστικού» ή «ενισχυμένου» τηλεοπτικού περιεχομένου και θα ήταν τεχνικά ακατάλληλη για παρόχους ευρυεκπομπής που αναζητούν μια πλατφόρμα που θα μπορεί να παράσχει τέτοιες υπηρεσίες στους τελικούς χρήστες. Οι δορυφορικές πλατφόρμες μπορούν να παρέχουν σε κάποιο βαθμό διαδραστικές υπηρεσίες.

(γ) Τεχνικές Απαιτήσεις για Μετάβαση μεταξύ Πλατφορμών

Δεν υφίστανται σημαντικά τεχνικά εμπόδια για τους συνδρομητές που μεταστρέφονται σε επίπεδο λιανικής για να λαμβάνουν υπηρεσίες μετάδοσης μόνο στο αναλογικό επίγειο δίκτυο. Πρακτικά, όλα τα νοικοκυριά με τηλεόραση μπορούν να λαμβάνουν τέτοιες μεταδόσεις αναλαμβάνοντας ελάχιστα κόστη εξοπλισμού για τη μετάβαση, εάν υπάρχουν τέτοια κόστη. Ωστόσο, από την πλευρά των παρόχων ευρυεκπομπής, υπάρχουν περιορισμοί στη χωρητικότητα του αναλογικού επίγειου δικτύου που μπορούν να περιορίσουν τη δυνατότητα μετάβασης.

Υπάρχουν αρκετοί δορυφόροι μέσω των οποίων οι πάροχοι ευρυεκπομπής μπορούν να λάβουν υπηρεσίες μετάδοσης τηλεοπτικής ευρυεκπομπής. Υπάρχει ένας δορυφόρος Eutelsat στην τροχιακή τομή 13 μοιρών ανατολικά (όπου η Syned έχει μισθώσει τρεις αναμεταδότες), και ο Hellasat με συνολικό αριθμό 18 αναμεταδοτών με σταθερή Ευρωπαϊκή κάλυψη. Επομένως, οι πάροχοι ευρυεκπομπής θα μπορούσαν να μεταστραφούν από την απόκτηση χωρητικότητας αναμεταδοτών σε κάποιον από αυτούς τους δορυφόρους, χωρίς να απαιτείται οι τελικοί χρήστες να αποκτήσουν νέα ειδικού τύπου κεραία (sat-dish) ή να αλλάξουν σημαντικά τη θέση των κεραιών τους.

Οι πάροχοι ευρυεκπομπής που αποτελούν τμήμα του πακέτου προγράμματος της NOVA δεν χρειάζεται να διασφαλίσουν ότι οι τελικοί τους χρήστες αποκτούν

αποκωδικοποιητές. Ωστόσο, οι πάροχοι αυτοί χάνουν τον έλεγχο της συνδρομητικής σχέσης με τον τελικό χρήστη. Οι τελικοί χρήστες που δεν έχουν αποκτήσει αποκωδικοποιητές πρέπει να αποκτήσουν προκειμένου να ακολουθήσουν έναν πάροχο που μεταβαίνει σε μια δορυφορική πλατφόρμα.

Διαθεσιμότητα Χωρητικότητας και Περιορισμοί

Η χωρητικότητα στις ζώνες επίγειας τηλεοπτικής ευρυεκπομπής είναι περιορισμένη, λόγω των περιορισμών που προκύπτουν από το διαθέσιμο φάσμα. Ωστόσο, σε σύγκριση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, στην Ελλάδα υπάρχει μεγάλος αριθμός ζωνών που διατίθενται σε επίγειες πλατφόρμες. Σήμερα σε εθνικό επίπεδο υπάρχουν τρία δημόσια κανάλια της ΕΡΤ, το κανάλι της Βουλής και οκτώ ιδιωτικά κανάλια τα οποία παρέχουν υπηρεσίες τηλεοπτικού προγράμματος στο αναλογικό επίγειο δίκτυο. Επίσης, η ΕΡΤ αναμεταδίδει ορισμένα ξένα δορυφορικά προγράμματα και δύο συνδρομητικά αναλογικά κανάλια στο επίγειο δίκτυό της. Επίσης, υπάρχουν 3 αδειοδοτημένοι πάροχοι τοπικής τηλεόρασης και περίπου 140 που έχουν υποβάλει αίτηση για άδεια.³⁰

Φαίνεται ότι και ο Eutelsat και ο Hellasat διαθέτουν αχρησιμοποίητη χωρητικότητα με παρουσία που καλύπτει την Ελλάδα. Η Syned μισθώνει χωρητικότητα αναμεταδοτών απευθείας από τον Eutelsat.

Κανονιστικοί Φραγμοί και Περιορισμοί

Οι υπηρεσίες προγράμματος της ΕΡΤ δεν υπόκεινται σε υποχρέωση μετάδοσης. Ωστόσο, λόγω του ότι η ΕΡΤ είναι ο δημόσιος πάροχος ευρυεκπομπής και, ως τέτοιος, εκπληρώνει ένα δημόσιο σκοπό (πληροφόρηση, εκπαίδευση, κλπ), η διακοπή των υπηρεσιών μετάδοσης σε επίγεια δίκτυα θα είχε σημαντική κοινωνική επίδραση με αναφορά στο ρόλο του δημόσιου παρόχου ευρυεκπομπής.

Διαφορές κόστους και η επίδραση της απόκτησης μετάδοσης σε διαφορετικές πλατφόρμες

(α.) Κόστη

³⁰ Βασισμένα σε στοιχεία από το ΕΣΡ.

Όπως σημειώθηκε ανωτέρω, είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν τα ακριβή κόστη απόκτησης χωρητικότητας μετάδοσης σε επίγειες και δορυφορικές πλατφόρμες για την παροχή τηλεοπτικών προγραμμάτων σε τελικούς χρήστες στην Ελλάδα, λόγω των διαφορετικών οικονομικών μοντέλων και την ύπαρξη συμφωνιών «ανταλλαγής». Υπάρχει μια σειρά από συμφωνίες για την απόκτηση αυτή, που διαφέρουν τόσο στις ίδιες πλατφόρμες όσο και από τη μία πλατφόρμα στην άλλη. Εκτός της επίδρασης των θεσμικών και άλλων κανονιστικών υποχρεώσεων, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η φύση των συμφωνιών μετάδοσης αντανακλούν σε μεγάλο βαθμό το επιχειρηματικό μοντέλο των φορέων. Όταν το περιεχόμενο ενός συγκεκριμένου παρόχου ευρυεκπομπής αποτελεί τμήμα ενός «πακέτου προγράμματος» που προσφέρεται στους συνδρομητές από τον πάροχο της πλατφόρμας, υπάρχει ουσιαστικά μια ανταλλαγή αξίας (δηλ., μια άδεια των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας του παρόχου ευρυεκπομπής ως αντάλλαγμα για τη μετάδοση και πρόσβαση στη βάση τελικών χρηστών του παρόχου της πλατφόρμας). Αυτή η ανταλλαγή αξίας μπορεί να οδηγήσει σε διακανονισμό «ανταλλαγής», με βάση τον οποίο δεν γίνονται πληρωμές χρεώσεων από κανένα μέρος, σε μια συμφωνία όπου ο πάροχος της πλατφόρμας μετάδοσης πληρώνει ένα ποσό για το περιεχόμενο ή σε μια συμφωνία με βάση την οποία ο πάροχος της πλατφόρμας μετάδοσης πληρώνεται για τις υπηρεσίες μετάδοσης. Η ακριβής μορφή την οποία θα λάβει η ανταλλαγή μπορεί επίσης να περιλαμβάνει την παροχή υπό όρους πρόσβασης, μια άδεια διεπαφής προγράμματος εφαρμογών (API) και κόστη ενός ηλεκτρονικού οδηγού προγράμματος (EPG). Όταν ο πάροχος ευρυεκπομπής μεταδίδει με δικά του δικαιώματα και διατηρεί τις δικές του σχέσεις με τους τελικούς χρήστες, δεν υπάρχει ανταλλαγή αξίας με τον πάροχο της πλατφόρμας, καθώς ο πάροχος ευρυεκπομπής δεν παρέχει τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας που διαθέτει.

Οι πάροχοι επίγειων αναλογικών δικτύων δεν είναι διαρθρωτικά διαχωρισμένοι από τους παρόχους ευρυεκπομπής (π.χ., EPT, Alter, Alpha, Antenna). Επομένως, δεν έχουν χρεωμένη ή καταγεγραμμένη λογιστική αξία για τις υπηρεσίες μετάδοσης που παρέχονται στους φορείς αυτούς.

Υπάρχουν αρκετοί διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους ένας πάροχος ευρυεκπομπής μπορεί να αποκτήσει υπηρεσίες τηλεοπτικής μετάδοσης μέσω δορυφόρου. Ένας πάροχος

ευρυεκπομπής θα μπορούσε να μισθώσει χωρητικότητα αναμεταδότη σε έναν δορυφόρο π.χ EUTELSAT ή Hellasat απευθείας από έναν από τους παρόχους αυτούς ή θα μπορούσε να υπομισθώσει χωρητικότητα από έναν άλλο φορέα με αδιάθετη χωρητικότητα σε έναν τέτοιο αναμεταδότη (όπως η Syned).

Συνήθως δεν είναι οικονομικά βιώσιμο για έναν πάροχο ευρυεκπομπής που αναζητά χωρητικότητα δορυφορικής μετάδοσης μόνο για μία υπηρεσία προγράμματος, να μισθώσει χωρητικότητα (και να αποκτήσει τον αναγκαίο πολυπλεκτικό και άλλο εξοπλισμό). Οι πάροχοι αυτοί γενικά είτε χρησιμοποιούν υπομισθωμένη χωρητικότητα από έναν υπάρχοντα μισθωτή αναμεταδότη ή μισθώνει χωρητικότητα (και αποκτά τον αναγκαίο εξοπλισμό) με σκοπό να παρέχει μια υπηρεσία με περισσότερα κανάλια, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών προγράμματος από άλλους παρόχους ευρυεκπομπής.

Η τιμολόγηση της μετάδοσης που παρέχεται από τους δορυφορικούς παρόχους εξαρτάται από μια σειρά παραγόντων, συμπεριλαμβανομένου του συγκεκριμένου τύπου δορυφόρου, της τροχιακής θέσης, της κλίσης της τροχιάς, της κάλυψης του αναμεταδότη και των υπηρεσιών που μεταφέρονται σε άλλους αναμεταδότες στον ίδιο δορυφόρο.

(β) Επίδραση της επιλογής πλατφόρμας στα Έσοδα

Ο βαθμός επίδρασης που προκαλείται στα έσοδα από την επιλογή ή την αλλαγή της πλατφόρμας ενός παρόχου ευρυεκπομπής εξαρτάται από μία σειρά παραγόντων μεταξύ των οποίων οι ακόλουθοι:

- Έσοδα από διαφήμιση: κατά πόσο οι πάροχοι ευρυεκπομπής διατηρούν τον έλεγχο στην εισαγωγή και την τοποθέτηση των διαφημίσεων στα προγράμματά τους,
- τον αριθμό των τελικών χρηστών που μπορούν να καλυφθούν από κάθε πλατφόρμα,
- διατήρηση άμεσης σχέσης με τους τελικούς χρήστες για να διασφαλίσουν έσοδα από πηγές εκτός του προγράμματος, και
- Η σχέση μεταξύ κόστους και εσόδων.

Για παράδειγμα, οι πάροχοι ευρυεκπομπής οι οποίοι έχουν έσοδα από διαφημίσεις θα πρέπει να εξετάσουν διάφορους παράγοντες στη περίπτωση όπου επιλέξουν να μεταβούν από

την αναλογική επίγεια πλατφόρμα σε ψηφιακή δορυφορική πλατφόρμα. Οι βασικότεροι παράγοντες είναι:

- Το ποσοστό των τηλεθεατών τους οι οποίοι θα συνέχιζαν να τους παρακολουθούν μέσω της νέας πλατφόρμας έτσι ώστε να διατηρήσουν το επιθυμητό ποσοστό στη «τηλεθέαση» στην οποία βασίζονται τα έσοδα της διαφήμισης
- Διατήρηση σχέσεων με διαφημιστές: Θα ήταν σε θέση να δημιουργήσουν ή να διατηρήσουν τη σχέση με τους διαφημιστές ή θα έπρεπε να επιτρέπουν στο πάροχο της πλατφόρμας να εισάγει και να τοποθετεί τις διαφημίσεις
- Κόστη μετάδοσης: Τα σχετικά κόστη της χωρητικότητας μετάδοσης στην πλατφόρμα είναι υψηλά, σε σύγκριση με άλλες πιθανές πλατφόρμες
- Κόστη νέου εξοπλισμού: Θα χρειαστεί να αποκτήσουν εξοπλισμό (π.χ. ευκολίες uplink/ encoding/ multiplexing) για να μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες με τρόπο που τους επιτρέπει να διατηρούν τα υφιστάμενα έσοδά τους ή να αποκτήσουν νέες πηγές εσόδων,
- Κόστος κεφαλαίων: Μπορεί να αναλάβουν ρίσκα που να έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους των κεφαλαίων τους
- Ο πάροχος της πλατφόρμας μπορεί να πληρώνει για τα δικαιώματα μετάδοσης του περιεχομένου του παρόχου ευρυεκπομπής, ή να αντισταθμίζει τις χρεώσεις μετάδοσης με την εκτιμώμενη αξία των δικαιωμάτων αυτών.

Εκτιμήσεις Λιανικής Αγοράς

Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός υπηρεσιών τηλεοπτικού προγράμματος που οι τελικοί χρήστες λαμβάνουν μέσω αναλογικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης, και ο οποίος περιλαμβάνει τα εθνικά κανάλια με τα υψηλότερα μερίδια τηλεθέασης. Ως εκ τούτου, δεν είναι απαραίτητο να γίνει κάποιος συνδρομητής σε συνδρομητική δορυφορική τηλεόραση, η οποία έχει το μεγαλύτερο αριθμό διαθέσιμων καναλιών και υπηρεσιών, προκειμένου να έχει πρόσβαση στα δημοφιλέστερα κανάλια.

Οι βασικές υπηρεσίες εθνικού προγράμματος στις αναλογικές επίγειες πλατφόρμες μετάδοσης μεταδίδονται ελεύθερα (χωρίς συνδρομή). Υπάρχουν τρία αναλογικά

συνδρομητικά τηλεοπτικά κανάλια, αλλά η ιστορική εξέλιξη των ψηφιακών και αναλογικών συνδρομών υποδεικνύει ότι μακροπρόθεσμα, η αναλογική συνδρομητική τηλεόραση θα υποκατασταθεί από την ψηφιακή συνδρομητική τηλεόραση. Οι δορυφορικές υπηρεσίες είναι συνήθως διαθέσιμες με συνδρομή (με την εξαίρεση κάποιων ελεύθερων καναλιών στις δορυφορικές πλατφόρμες).

Η ΕΕΤΤ υπογραμμίζει επίσης ότι η παραδοσιακή έννοια της ‘εναλλαξιμότητας’ δεν υφίσταται, καθότι πρώτου οι συνδρομητές αγοράσουν δορυφορικές υπηρεσίες πρέπει να προμηθευτούν συσκευές τηλεόρασης οι οποίες επιτρέπουν αυτόματα πρόσβαση σε υπηρεσίες αναλογικού επίγειου τηλεοπτικού προγράμματος. Είναι πιθανό, ότι όταν οι καταναλωτές επιλέγουν να αποκτήσουν δορυφορική τηλεόραση, το κάνουν διότι επιθυμούν μια υπηρεσία η οποία είναι διαφορετική και επιπρόσθετη της αναλογικής επίγειας τηλεόρασης και όχι υποκατάστατο αυτής. Ως εκ τούτου, είναι απίθανο ότι ένας μονοπωλιακός προμηθευτής επίγειων υπηρεσιών θα παραμποδίζετο στο να διατηρήσει μια αύξηση 5 έως 10% άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου εξαιτίας της ύπαρξης ψηφιακής δορυφορικής τηλεόρασης.

Υποκαταστασιμότητα από πλευράς προσφοράς

Η υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς υφίσταται όταν συνεπεία μιας αύξησης της τιμής ενός συγκεκριμένου προϊόντος ή υπηρεσίας, οι προμηθευτές άλλων προϊόντων ή υπηρεσιών μεταστρέφονται, χωρίς να είναι αναγκαίο να προβούν σε σημαντικές νέες επενδύσεις, στην παροχή του προϊόντος η τιμή του οποίου αυξήθηκε (και ως εκ τούτου καθιστούν την αύξηση της τιμής μη επικερδή). Εξετάσθηκε κατά πόσον υπάρχουν τρόποι δια των οποίων δύναται να λάβει χώρα υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς. Η ΕΕΤΤ είναι της άποψης ότι δεν υπάρχουν στην Ελλάδα πάροχοι οι οποίοι θα εδύνατο να παρέχουν άμεσα χονδρικά υποκατάστατα από πλευράς προσφοράς σε υπηρεσίες αναλογικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης.

Η χονδρική υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς θα εδύνατο να προέλθει ευκολότερα από υφιστάμενα δίκτυα που χρησιμοποιούνται επί του παρόντος για την παροχή άλλων υπηρεσιών. Από αυτή τη σκοπιά, η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι είναι δυνατό οι εθνικοί πάροχοι επίγειων δικτύων να αποφασίσουν κατά τη διάρκεια της παρούσας εξέτασης να

παρέχουν ελεύθερες υπηρεσίες μέσω δορυφόρου, είτε χρησιμοποιώντας χωρητικότητα που παίρνουν απευθείας από τον Eutelsat ή τον Hellasat ή μέσω υπενοικίασης χωρητικότητας.

Παρά τα χαρακτηριστικά του εθνικού αναλογικού επίγειου δικτύου μετάδοσης αναφορικά με τα μη ανακτήσιμα κόστη και τα αποτελέσματα του δικτύου, υπάρχουν διάφοροι εθνικοί πάροχοι δικτύων που εισήλθαν στην Ελληνική αγορά και ανέπτυξαν τα δικά τους δίκτυα επίγειας μετάδοσης. Ο λόγος πίσω από την οικονομική δυνατότητα της αναπαραγωγής επίγειων δικτύων φαίνεται να είναι η υψηλή διείσδυση της επίγειας τηλεόρασης στην Ελλάδα, η οποία επιτρέπει ένα υψηλό επίπεδο εσόδων από διαφήμιση, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η Ελληνική αγορά μετάδοσης χαρακτηρίζεται από μια αγορά μέσων επικοινωνίας υψηλής συγκέντρωσης με πολυεθνικές που έχουν επαρκείς οικονομικές πηγές ικανές να επιχορηγούν το κόστος ενός εθνικού επίγειου δικτύου.

Συμπέρασμα

Φαίνεται ότι υφίσταται μια διακριτή σχετική αγορά για χονδρικές υπηρεσίες αναλογικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης για τους ακόλουθους λόγους:

- η αναλογική επίγεια τηλεοπτική πλατφόρμα μετάδοσης παρέχει διαφορετική κάλυψη και διείσδυση σε σύγκριση με δορυφορικές πλατφόρμες
- Η υπηρεσία που παρέχεται σε παρόχους δικτύων μέσω του αναλογικού επίγειου δικτύου είναι διαφορετική από αυτή που παρέχεται από δορυφορικές πλατφόρμες όσον αφορά το βαθμό ψηφιακοποίησης και λειτουργικότητας διαδραστικών υπηρεσιών. Στο επίπεδο λιανικής θα υπήρχαν κόστη μετατροφής για τους καταναλωτές που θα μεταπηδούσαν από επίγεια τηλεόραση σε δορυφορική λήψη (τα εν λόγω κόστη μετατροφής δεν θα υπήρχαν για τους καταναλωτές που κινούνταν προς την αντίθετη κατεύθυνση).
- Στο επίπεδο χονδρικής υπάρχουν περιορισμοί χωρητικότητας στο αναλογικό επίγειο δίκτυο που περιορίζουν τη δυνατότητα μετατροφής (κυρίως από δορυφορικές σε επίγειες πλατφόρμες), και

- Οι πάροχοι δικτύων μετάδοσης στο αναλογικό επίγειο δίκτυο είναι απίθανο να το εγκαταλείψουν καθότι θα έχαναν το 88% των καταναλωτών που δεν έχουν ψηφιακούς δορυφορικούς δέκτες.

3.5.6. Η σχετική γεωγραφική αγορά για τις χονδρικές υπηρεσίες αναλογικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης

Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή εκείνη, όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και αγορά σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών αναφορικά με τις οποίες οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς με γειτονικές περιοχές και η οποία δύναται να διακριθεί από γειτονικές περιοχές διότι στις εν λόγω περιοχές οι συνθήκες ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά.

Στην Ελλάδα, οι πάροχοι υπηρεσιών τηλεοπτικής ευρυεκπομπής αποκτούν χονδρικές υπηρεσίες αναλογικής επίγειας μετάδοσης σε εθνική και τοπική βάση. Στο επίπεδο λιανικής, η ζήτηση για περιεχόμενο διαφέρει καθότι τα εθνικά και τοπικά δίκτυα δεν παρέχουν την ίδια υπηρεσία.

Συμπέρασμα

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι τα τοπικά επίγεια αναλογικά δίκτυα που παρέχουν υπηρεσίες τηλεοπτικής μετάδοσης δεν εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά με τα εθνικά επίγεια αναλογικά δίκτυα.

Υπάρχουν συνεπώς δύο διαφορετικές αγορές χονδρικής αναλογικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης στην Ελλάδα:

- Εθνική αγορά υπηρεσιών χονδρικής αναλογικής τηλεοπτικής μετάδοσης
- Τοπικές αγορές υπηρεσιών χονδρικής αναλογικής τηλεοπτικής μετάδοσης

3.5.7. Ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές υπηρεσίες δορυφορικής μετάδοσης

Υπάρχει μια πληθώρα λόγων για τους οποίους οι ραδιοφωνικές και οι τηλεοπτικές υπηρεσίες δορυφορικής μετάδοσης θα έπρεπε να θεωρούνται ως εμπίπτουσες στην ίδια σχετική αγορά.

Πρώτον, στο επίπεδο λιανικής οι συνδρομητικές δορυφορικές υπηρεσίες δεν διαχωρίζουν μεταξύ τελών για τηλεόραση και ραδιοφωνικές υπηρεσίες. Δεύτερον, η κάλυψη και η διείσδυση στα νοικοκυριά των υπηρεσιών ραδιοφωνικής και τηλεοπτικής μετάδοσης που είναι διαθέσιμες για την διανομή περιεχομένου στους τελικούς χρήστες είναι ίδιες. Τρίτον, η χρηματοδότηση των παρόχων ραδιοφωνικής και τηλεοπτικής μετάδοσης προκύπτει από την ίδια πηγή, ήτοι τα έσοδα διαφήμισης. Τέταρτον, οι πάροχοι δορυφορικών πλατφόρμων μοιράζουν τη χωρητικότητα μεταξύ ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών. Είναι συνεπώς απίθανο οι πάροχοι ραδιοφωνικής μετάδοσης να έχουν ιδιαίτερο όφελος από την αγορά υπηρεσιών δορυφορικής μετάδοσης. Το ως άνω επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι στην Ελλάδα είναι ελάχιστοι οι πάροχοι ραδιοφωνικής μετάδοσης που αγοράζουν υπηρεσίες μετάδοσης από δορυφόρο.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, οι υπηρεσίες ραδιοφωνικής και τηλεοπτικής δορυφορικής μετάδοσης εμπίπτουν στην ίδια αγορά. Οι υπηρεσίες τηλεόρασης και ραδιοφώνου πωλούνται ως πακέτο υπηρεσιών σε δορυφορικές πλατφόρμες. Χωρίς να μπαίνει σε εξέταση του ερωτήματος του κατά πόσον τα λιανικά προϊόντα από μόνα τους αποτελούν συμπληρωματικά προϊόντα ή υποκατάστατα, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι υπάρχει μια σειρά σημαντικών παραγόντων που υποδεικνύουν βάσιμα ότι υφίσταται μια ενιαία αγορά για υπηρεσίες ραδιοφωνικής και τηλεοπτικής μετάδοσης μέσω δορυφόρου.

3.6. Γενικό Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ διεξήγαγε την ως άνω εξέταση αγοράς σύμφωνα με τις αρχές του δικαίου του ανταγωνισμού λαμβάνοντας υπόψη της στο μέγιστο βαθμό την Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

Οι χονδρικές αγορές μετάδοσης που όρισε η ΕΕΤΤ είναι οι εξής:

- Χονδρική αγορά για υπηρεσίες ραδιοφωνικής μετάδοσης σε αναλογικά επίγεια δίκτυα σε εθνικό επίπεδο.
- Χονδρική αγορά για υπηρεσίες τηλεοπτικής μετάδοσης σε εθνικά αναλογικά επίγεια δίκτυα.

- Χονδρική αγορά για υπηρεσίες τηλεοπτικής μετάδοσης σε τοπικά αναλογικά επίγεια δίκτυα.
- Χονδρική αγορά για υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης σε ψηφιακά δορυφορικά δίκτυα.

Κριτήρια για ‘εκ των προτέρων’ ρυθμιστική παρέμβαση

Κατά τον ορισμό των ως άνω αγορών η ΕΕΤΤ έλαβε ιδιαιτέρως υπόψη της τη Σύσταση για τις σχετικές αγορές και ως εκ τούτου βάσισε τον ορισμό των σχετικών αγορών σε κριτήρια ανταγωνισμού όπως αυτά προσδιορίζονται στη Σύσταση για τις σχετικές αγορές. Εξέτασε επίσης σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ κατά πόσο συντρέχουν τα τρία κριτήρια που δικαιολογούν ρυθμιστική παρέμβαση, ειδικότερα:

- Η ύπαρξη υψηλών μη παροδικών φραγμών εισόδου, διαρθρωτικού, νομικού ή κανονιστικού χαρακτήρα,
- Τα χαρακτηριστικά της υπό εξέταση αγοράς και συγκεκριμένα η ύπαρξη σε αυτή αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα σε έναν σχετικό χρονικό ορίζοντα, και
- Το γεγονός ότι η εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού δεν αρκεί από μόνη της για την αντιμετώπιση της αποτυχίας της αγοράς.

Κατά τον προσδιορισμό αγορών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση, τα ως άνω τρία κριτήρια πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά. Η ΕΕΤΤ εξετάζει κατωτέρω τις τέσσερις αγορές υπηρεσιών χονδρικής ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης που προσδιόρισε αναφορικά με τα εν λόγω καθοριστικά κριτήρια.

Στο παρελθόν, η αγορά αναλογικής επίγειας ραδιοφωνικής μετάδοσης χαρακτηριζόταν από υψηλούς φραγμούς εισόδου για την παροχή εθνικών υπηρεσιών μετάδοσης. Οι ως άνω φραγμοί εισόδου μειώθηκαν σημαντικά από την εισαγωγή της δυνατότητας αναμετάδοσης από τοπικά κανάλια σε άλλους νομούς. Το γεγονός ότι οι αναμεταδόσεις χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό από μεγάλα τοπικά κανάλια της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης προκειμένου να αυξήσουν την κάλυψή τους υποδεικνύει ότι το ως άνω αποτελεί ένα μέσο για την υποκατάσταση του εθνικού δικτύου της ΕΡΤ. Η ΕΕΤΤ θεωρεί συνεπώς ότι δεν είναι

απαραίτητο, κατά την διάρκεια της παρούσας εξέτασης, να προβεί σε εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του ανταγωνισμού στην ως άνω αγορά μετάδοσης.

Οι αγορές τοπικής αναλογικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης χαρακτηρίζονται από χαμηλούς φραγμούς εισόδου, δεδομένου ότι το 100% των επιχειρήσεων έχουν κυριότητα των δικτύων μετάδοσής τους. Φαίνεται ότι είναι σχετικά εύκολο για νεοεισερχόμενους να προβούν σε ιδιοπαροχή στη συγκεκριμένη σχετική αγορά. Η ΕΕΤΤ θεωρεί συνεπώς ότι δεν είναι απαραίτητο, κατά την διάρκεια της παρούσας εξέτασης, να προβεί σε εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του ανταγωνισμού στην ως άνω αγορά μετάδοσης.

Αν και η αγορά δορυφορικής μετάδοσης χαρακτηρίζεται από υψηλούς φραγμούς εισόδου, έχει χαρακτηριστικά που υποδεικνύουν ότι στο χρόνο τείνει να χαρακτηρίζεται από αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Αν και οι επενδύσεις που χρειάζονται για την αναπαραγωγή των υφιστάμενων δορυφορικών δικτύων δεν είναι εμπορικά εφικτές, υπάρχει η δυνατότητα οι πάροχοι δικτύων μετάδοσης να υπενοικιάζουν χωρητικότητα μετάδοσης από παρόχους δορυφόρων όπως τον Eutelsat και τον Hellasat. Ο SES Astra έχει επίσης παρουσία στην Ελλάδα, αν και δεν χρησιμοποιείται για την μετάδοση Ελληνικών καναλιών. Επιπροσθέτως, οι πάροχοι δικτύων μετάδοσης δύνανται να αγοράσουν υπηρεσίες μετάδοσης από παρόχους διανομής πλατφόρμων όπως τη Syned και άλλες Ευρωπαϊκές πλατφόρμες που ενοικιάζουν μεταδότες με παρουσία δορυφόρου στην Ελλάδα. Συνεπώς, οι δυναμικές της αγοράς είναι τέτοιες που η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν είναι απαραίτητο, κατά την διάρκεια της παρούσας εξέτασης, να προβεί σε εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του ανταγωνισμού στην ως άνω αγορά μετάδοσης.

Η ΕΕΤΤ ωστόσο επιφυλάσσει του δικαιώματός της να προβεί σε επανεκτίμηση των συνθηκών ανταγωνισμού στις προαναφερόμενες αγορές εάν κάτι τέτοιο καταστεί απαραίτητο στο μέλλον.

Η εθνική αγορά υπηρεσιών χονδρικής αναλογικής τηλεοπτικής μετάδοσης χαρακτηρίζεται από υψηλούς και μη παροδικούς φραγμούς εισόδου. Ωστόσο κατά το τέλος της δεκαετίας του 80 και αρχές της δεκαετίας του 90 (κατά το διάστημα που αναπτύχθηκε η ιδιωτική αγορά τηλεοπτικής μετάδοσης) αναπτύχθηκαν εναλλακτικά δίκτυα. Κατά την αρχική φάση ανάπτυξης της αγοράς, δύναται να συμπεράνει κανείς ότι η αναμονή σημαντικών

εσόδων από τη διαφήμιση διευκόλυναν τις επενδύσεις σε εναλλακτικά δίκτυα μετάδοσης. Επιπροσθέτως, οι νεοεισερχόμενοι διέθεταν εξαρχής σημαντικούς οικονομικούς πόρους. Δεδομένου ότι η αγορά μετάδοσης έφτασε ένα στάδιο ωριμότητας όπου τα μερίδια τηλεθέασης των ιδιωτικών σταθμών μετάδοσης δεν έχουν αλλάξει σημαντικά κατά τα τελευταία χρόνια και έγινε πλέον σημαντικά πιο δύσκολο να εισέλθει κανείς στην αγορά, η ΕΕΤΤ θεωρεί απαραίτητο να προβεί σε ανάλυση αγοράς προκειμένου να εξετάσει εάν υφίσταται ΣΙΑ στην εν λόγω αγορά.

4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ

4.1. Πλαίσιο

Έχοντας ήδη ορίσει τη σχετική αγορά αναφορικά με τις χονδρικές εθνικές υπηρεσίες αναλογικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης στην Ελλάδα, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να διεξάγει ανάλυση σχετικά με το εάν η εν λόγω αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συγκεκριμένα εάν κάποια επιχείρηση ή επιχειρήσεις κατέχουν ΣΙΑ στη σχετική αγορά. Στο σημείο 27 του Προοιμίου της Οδηγίας Πλαίσιο ορίζεται ότι μια σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική “*όταν υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά*”. Το Άρθρο 14 της Οδηγίας Πλαίσιο, το οποίο αντανάκλα την υπάρχουσα νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Πρωτοδικείου, ορίζει ότι:

“Μια επιχείρηση θεωρείται ότι κατέχει σημαντική ισχύ στην αγορά εφόσον, είτε ατομικά είτε σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις, ευρίσκεται σε θέση ισοδύναμη προς δεσπόζουσα θέση, ήτοι σε θέση οικονομικής ισχύος που της επιτρέπει να συμπεριφέρεται, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και, τελικά, τους καταναλωτές”.

Επιπλέον, στις περιπτώσεις εκείνες όπου μια επιχείρηση έχει σημαντική ισχύ σε μια συγκεκριμένη αγορά, δύναται να θεωρηθεί ως έχουσα σημαντική ισχύ σε μια στενά συνδεδεμένη αγορά, εάν οι δεσμοί μεταξύ των δύο αγορών είναι τέτοιοι ώστε να είναι δυνατή

η επέκταση της ισχύος της επιχείρησης στην συνδεδεμένη αγορά και άρα η ενίσχυση της δύναμης στην αγορά.³¹

Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο η ΕΕΤΤ υποχρεούται να εκτιμήσει τη ΣΙΑ σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό δίκαιο και να λάβει υπόψη «στο μέγιστο δυνατό βαθμό» τις Κατευθυντήριες Γραμμές³². Τα κριτήρια τα οποία θα πρέπει να ερευνηθεί εάν πληρούνται προκειμένου να εξεταστεί η ύπαρξη ΣΙΑ στην αγορά χονδρικών υπηρεσιών εθνικής αναλογικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης αναλύονται κατωτέρω, και περιλαμβάνουν τα εξής:

- Η σχετική αγοραστική δύναμη της ΕΡΤ, αναφορικά με τα μερίδια αγοράς όπως αυτά προσεγγίζονται από τον αριθμό των καναλιών που μεταδίδουν και των αντίστοιχων μεριδίων τηλεθέασης κοινού, τόσο σε σχέση με άλλους παίκτες της αγοράς όσο και με την εξέλιξη της αγοράς,
- Η πιθανότητα δυνητικού ανταγωνισμού ικανού να ασκήσει ανταγωνιστική πίεση στην ΕΡΤ, ιδιαίτερα ενόψει των φραγμών εισόδου και επέκτασης, και
- Η αντισταθμιστική αγοραστική δύναμη από άλλους παρόχους δικτύων μετάδοσης.

4.2. Μερίδια Αγοράς

Στην Ελλάδα υπάρχουν αρκετά δίκτυα αναλογικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης καθώς οι περισσότεροι ιδιοκτήτες εθνικών δικτύων μετάδοσης ανέπτυξαν το δικό τους δίκτυο για την μετάδοση του περιεχομένου στους τελικούς χρήστες. Ενόψει των υψηλών επιπέδων ιδιοπαροχής, δεν είναι δυνατόν να υπολογισθούν τα μερίδια αγοράς επί τη βάση εσόδων. Εναλλακτικά ωστόσο, είναι δυνατόν να προσεγγισθούν τα μερίδια αγοράς με τον αριθμό των καναλιών που μεταδίδονται από κάθε πάροχο, αλλά οι ως άνω αριθμοί θα πρέπει να λάβουν υπόψη τα μερίδια του κοινού των καναλιών.

³¹ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 14(3).

³² Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 16(1).

Ο ακόλουθος πίνακας παρέχει μια επισκόπηση των μεριδίων αγοράς επί τη βάση του αριθμού των καναλιών και ποσοστό τηλεθέασης (μέσο όρο μηνιαίων ποσοστών τηλεθέασης κατά το διάστημα από Σεπτέμβριο 2006 ως Αύγουστο 2007) των εν λόγω υπηρεσιών προγράμματος (στοιχεία από AGB³³):

Πίνακας : Κανάλια που παρέχονται στον τελικό χρήστη

Πάροχος Δικτύου	Υπηρεσίες Προγράμματος Μετάδοσης	Ποσοστό επί συνόλου καναλιών	Ποσοστό τηλεθέασης
EPT	NET, ET1, EPT3, Κανάλι Βουλής, RIK, Eurosport, Euronews, CNN και TV5	52	16,1
Alpha	Alpha	6	14,0
Antenna	Ant1	6	16,9
Alter	Alter	6	9,8
Star	Star TV	6	10,6
Mega	Mega TV	6	18,8
Μακεδονία	Μακεδονία TV	6	n/a
Skai	Skai	6	n/a
902FM	902 FM	6	n/a

Ο αριθμός των καναλιών που μεταδίδονται σημαίνει ένα σημαντικό μερίδιο αγοράς για την EPT της τάξης άνω του 50%. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τα μερίδια τηλεθέασης κοινού των καναλιών που μεταδίδονται, τα ιδιωτικά εθνικά κανάλια έχουν μια ισχυρότερη θέση στην αγορά σε σχέση με την EPT. Δύο ιδιωτικά κανάλια έχουν το καθένα από μόνο του μεγαλύτερο μερίδιο κοινού από ότι το σύνολο των καναλιών που μεταδίδονται μέσω της EPT. Είναι συνεπώς ξεκάθαρο ότι η ανάλυση των μεριδίων αγοράς πρέπει να συμπληρωθεί με ανάλυση επιπρόσθετων σχετικών παραγόντων, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

³³ Αναφορικά με την μεθοδολογία μετρήσεων βλ. ιστοσελίδα της AGB Nielsen Media Research (www.agbnielsen.com)

4.3. Φραγμοί Εισόδου

Όπως ήδη αναφέρθηκε στα πλαίσια του ορισμού αγοράς, η αγορά για χονδρικές υπηρεσίες μετάδοσης σε εθνικά επίγεια τηλεοπτικά δίκτυα στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από υψηλούς μη-παροδικούς φραγμούς εισόδου. Η ανάπτυξη και λειτουργία ενός εθνικού επίγειου δικτύου τηλεοπτικής μετάδοσης χαρακτηρίζεται από σημαντικό οικονομικό κόστος. Σύμφωνα με τρεις απαντήσεις των οκτώ εθνικών σταθμών μετάδοσης, το κόστος επίγειων μεταδόσεων ήταν μεταξύ 7.5 και 10 εκατομμύρια Ευρώ κατά το έτος 2005 (εξαιρουμένης της απόκτησης εξοπλισμού). Ωστόσο κατά το τέλος της δεκαετίας του '80 και αρχές της δεκαετίας του '90 διάφοροι εθνικοί σταθμοί μετάδοσης μπόρεσαν να ξεπεράσουν τους ως άνω φραγμούς εισόδου και να αναπτύξουν τα δικά τους δίκτυα μετάδοσης. Η εμφάνιση ιδιωτικών εμπορικών σταθμών μετάδοσης σε συνδυασμό με την προοπτική σημαντικών εσόδων από τη διαφήμιση φαίνεται να υπήρξε το μεγαλύτερο εμπορικό κίνητρο για την είσοδο στην αγορά παρόχων ευρυεκπομπής μετάδοσης τηλεοπτικού περιεχομένου μέσω των δικτύων τους.

4.4. Δυνητικός Ανταγωνισμός

Η ΕΕΤΤ πρέπει να εξετάσει κατά πόσον η ιδιοπαροχή υπηρεσιών μετάδοσης τηλεοπτικής ευρυεκπομπής δημιουργεί άμεσους ή έμμεσους ανταγωνιστικούς περιορισμούς στη χονδρική υπηρεσία της ΕΡΤ.

Η ΕΡΤ είναι ο μόνος προμηθευτής χονδρικών υπηρεσιών μετάδοσης σε τρίτα μέρη. Το ερώτημα είναι κατά πόσον ένας υποθετικός πάροχος εθνικών επίγειων υπηρεσιών τηλεοπτικής μετάδοσης ο οποίος αυτοπαρέχει υπηρεσίες μετάδοσης τηλεοπτικού περιεχομένου, θα παρείχε χονδρικές υπηρεσίες εθνικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης σε τρίτα μέρη, και εάν αυτού του είδους η υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς θα εδύνατο να παρέχει έναν άμεσο τιμολογιακό περιορισμό στις χονδρικές υπηρεσίες επίγειας μετάδοσης της ΕΡΤ.

Προκειμένου να απαντηθεί το ως άνω ερώτημα πρέπει να τεθεί και το ζήτημα της σπανιότητας του φάσματος καθότι οι εναλλακτικοί πάροχοι θα χρειασθούν επιπλέον χωρητικότητα για να μεταδώσουν επιπρόσθετα κανάλια μέσω των δικτύων τους. Σημειώνεται

ότι το φάσμα που είναι διαθέσιμο για σκοπούς μετάδοσης είναι περιορισμένο και ήδη χρησιμοποιείται ένα μεγάλο μέρος αυτού για τη μετάδοση επίγειων τηλεοπτικών σταθμών.

Ως εκ τούτου, δεν αναμένεται ότι θα εκχωρηθούν επιπρόσθετα κανάλια συχνοτήτων σε νέους παρόχους μετάδοσης υπηρεσιών τηλεοπτικού περιεχομένου. Τα κανάλια τρίτων που μεταδίδουν στο δίκτυο της ΕΡΤ δεν έχουν κυριότητα επί του φάσματος. Η κυριότητα ανήκει στην ΕΡΤ και συνεπώς η ιδιοπαροχή άλλων παρόχων μετάδοσης δεν αποτελεί πηγή δυνητικού ανταγωνισμού και δεν περιορίζει την ΕΡΤ κατά την παροχή χονδρικών υπηρεσιών μετάδοσης σε τρίτα μέρη.

4.5. Αντισταθμιστική Αγοραστική Ισχύς

Η συντριπτική πλειοψηφία των επίγειων αναλογικών τηλεοπτικών προγραμμάτων μεταδίδεται στους τελικούς χρήστες χωρίς συνδρομή και ως εκ τούτου οι έμμεσες τιμολογιακές πιέσεις από αγορές λιανικής είναι περιορισμένες. Εάν η ΕΡΤ αύξανε τις τιμές της για τις χονδρικές υπηρεσίες μετάδοσης, ο σταθμός που μεταδίδει μέσω της επίγειας πλατφόρμας της ΕΡΤ θα επιχειρούσε κατά πάσα πιθανότητα να αυξήσει τα έσοδά του περιλαμβάνοντας περισσότερες διαφημίσεις στο πρόγραμμά του. Κάτι τέτοιο ενδεχομένως θα είχε αρνητικό αποτέλεσμα στην αξία του περιεχομένου από την πλευρά του τελικού χρήστη, ο οποίος θα είχε ως εκ τούτου κίνητρο να αλλάξει κανάλι. Το ζήτημα είναι εάν η αντίδραση των τελικών χρηστών είναι αρκετά ισχυρή ώστε να εμποδίσει την ΕΡΤ από το να αυξήσει επικερδώς τη χονδρική τιμή της κατά ένα μικρό αλλά σημαντικό ποσοστό.

Πέρα από άμεσους τιμολογιακούς περιορισμούς, ανταγωνιστικοί περιορισμοί δύνανται να προκύπτουν και από την ύπαρξη αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος. Στην Ελλάδα, περισσότερο από 60% των εσόδων των ιδιωτικών σταθμών μετάδοσης (και σε ορισμένες περιπτώσεις περισσότερο και από 90%) προέρχονται από διαφημίσεις. Ως εκ τούτου, τα μερίδια του κοινού είναι υψίστης σημασίας για τις επιχειρήσεις που παρέχουν περιεχόμενο σε τελικούς χρήστες. Επιπλέον, ορισμένες συμφωνίες μεταξύ των παρόχων ευρυεκπομπής και των παρόχων δικτύων μετάδοσης επιτρέπουν στον πάροχο του δικτύου μετάδοσης να παρακρατεί ένα συγκεκριμένο ποσοστό των εσόδων διαφήμισης. Συνεπώς, ένα

θελκτικό περιεχόμενο είναι ιδιαίτερα σημαντικό τόσο για τους παρόχους ευρυεκπομπής όσο και για τους παρόχους δικτύων μετάδοσης.

Η ΕΡΤ έχασε ένα μεγάλο μέρος των εσόδων της από τη διαφήμιση με την είσοδο των ιδιωτικών παρόχων ευρυεκπομπής στην αγορά, και αν και επαφίεται και σε έσοδα από τέλη η προοπτική του να αυξήσει τα έσοδά της από τη διαφήμιση προσθέτοντας θελκτικό περιεχόμενο στις επίγειες πλατφόρμες μετάδοσής της υποδεικνύει ότι υπάρχει επαρκής αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς ικανή να ασκήσει ανταγωνιστική πίεση στην ΕΡΤ.

4.6. Συμπέρασμα αναφορικά με την ανάλυση αγοράς

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι η ΕΡΤ θα πρέπει να ορισθεί ως πάροχος με ΣΙΑ στη σχετική αγορά για την παροχή χονδρικών υπηρεσιών αναλογικής εθνικής επίγειας τηλεοπτικής μετάδοσης. Λαμβανομένης υπόψη της ιδιοπαροχής των λοιπών ιδιωτικών παρόχων ευρυεκπομπής και τα μερίδια τηλεθέασης, το μερίδιο αγοράς της ΕΡΤ δεν δικαιολογεί το συμπέρασμα ότι η εν λόγω επιχείρηση κατέχει δεσπόζουσα θέση στην εν λόγω σχετική αγορά (ήτοι ότι υπάρχει έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού). Επιπροσθέτως, οι άλλως υψηλοί και μη-παροδικοί φραγμοί εισόδου στην αγορά έχουν ξεπερασθεί στο πρόσφατο παρελθόν από τους νεοεισερχόμενους στην αγορά, οι οποίοι μπόρεσαν να αναπτύξουν τα δικά τους εθνικά δίκτυα μετάδοσης. Τέλος, εξαιτίας της αξίας που αποδίδεται στο περιεχόμενο, υφίσταται επαρκής αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς ικανή να ασκήσει ανταγωνιστική πίεση στην ΕΡΤ.

Σύμφωνα με τα όσα διατυπώθηκαν στα πλαίσια της παρούσας διαβούλευσης, η ΕΕΤΤ διαμόρφωσε την αρχική άποψη ότι δεν υπάρχουν ξεκάθαρα συμπεράσματα επί τη βάση των οποίων θα εδύνατο να ορίσει την ΕΡΤ ως επιχείρηση με ΣΙΑ στη σχετική αγορά. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ δεν δύναται να επιβάλει κανονιστικές υποχρεώσεις στην ΕΡΤ αναφορικά με τη χονδρική αγορά για υπηρεσίες εθνικής επίγειας τηλεοπτικής αναλογικής μετάδοσης. Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί στενά την αγορά προκειμένου να διαπιστώσει εάν οι εξελίξεις σε αυτήν ενδεχομένως απαιτούν αναθεώρηση της παρούσας ανάλυσης και την υιοθέτηση της θέσης ότι η αγορά δεν χαρακτηρίζεται από αποτελεσματικό ανταγωνισμό.

5. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Ερωτήσεις Διαβούλευσης Αναφορικά με τον Ορισμό Αγοράς

E1: Συμφωνείτε με το συμπέρασμα ότι υπάρχουν οι ακόλουθες διακριτές σχετικές αγορές:

- Χονδρική αγορά για υπηρεσίες ραδιοφωνικής μετάδοσης σε εθνικά επίγεια αναλογικά δίκτυα
- Χονδρική αγορά για υπηρεσίες τηλεοπτικής μετάδοσης σε εθνικά επίγεια αναλογικά δίκτυα
- Χονδρική αγορά για υπηρεσίες τηλεοπτικής μετάδοσης σε τοπικά επίγεια αναλογικά δίκτυα; και
- Χονδρική αγορά για υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης σε ψηφιακά δορυφορικά δίκτυα.

Ερωτήσεις Διαβούλευσης Αναφορικά με την Ανάλυση Αγοράς

E2 Συμφωνείτε με την ανάλυση αγοράς που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ.